

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXX.

28. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 931.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS. MO.

Česká Žena

Published Weekly

Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.

Published by the
BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
OF ST. LOUIS, MO.

Předplatné:

Pro Spojené Státy.....\$2.75
Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo., poštou.....\$3.25

Adresa: Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 So. 11th Street St. Louis, Mo.

- 22. Neděle - Rita; Julie; Timothej
- 23. Pondělí - Prosební den. Florencius
- 24. Úterý - Prosební den. P.M. Pom. Kf.
- 25. Středa - Prosební den. Řehoř VII. pž
- 26. Čtvrtek - Nanebev. Páně; Augustin
- 27. Pátek - Beda, uč. C.; Julius
- 28. Sobota - Vilém, op.; Emil; German

SKOTSKÉ ANEKDOTY.

Jel jeden Skot z Londýna do Edinburghu. V každé stanici, kde vlak zastavil, vyřítil se Skot na nádraží a běžel k pokladně. Cestujícím to bylo divné a konečně se ho zeptali:

"Proč vystupujete na každé stanici?"

"Poněvadž si musím koupit lístek do příští stanice."

"A proč jste si tedy nevzal přímý lístek z Londýna do Edinburghu?"

"Byl jsem v Londýně u lékaře a ten mi řekl, že mohu každou chvíli zemřít na srdeční mrtvici... A proč bych tedy zbytečně vyhazoval peníze za přímý lístek?..."

Že jsou Skotové lakomí, to nepopírá nikdo, že by však jejich lakota je sváděla k nepoctivosti, to nemůže o nich nikdo tvrdit. Jednoho dne vyvěsil řeznický mistr do výkladu svého obchodu následující oznámení: "Novinka! Po dlouhé námaze se mi podařilo vyrobiti nový salám. Tento je složen ze stejného dílu kuřecího i koňského masa, chutná znamenitě a je lacinější než nejlepší salám!" Aberdeenské hospodyňky se o salám přímo rvaly. Také jeden z jeho konkurentů si kou-

pil kus salámu. Ochutnal ho a pak pravil zlostně: "Ty se opovážíš tvrdit, že v tomto salámu je stejný díl kuřecího i koňského masa?" — "Nu, ovšem," zněla klidná odpověď. "Poctivě, na jednoho koně vždy jedno kuře."

Skotové jsou velmi pohostinský národ. Dokonce v Aberdeenu vás pozvou k večeři. To však se děje tak: "Haló, Jacku!" volá Sandy na náhodou mimojdoucího známého: "Chceš dnes se mnou povečeřeti?" "O ano, velmi rád, milý příteli," září radostí Jack. Sandy: "Tedy dobře, přijdu o 8. hodině k tobě na večeři."

Každá svatba je spojena s výdaji. Proto se Skot odhodlá k tomuto kroku po dlouhém uvažování. Když se dozvěděl dobrý Paddy, že se o jeho krásnou Ma-

rii, která bydlí v sousedním městě, uchází jeho sok, běžel jako smyslů zbavený na poštovní úřad a požádal telegraficky o její ruku. Paddy si počkal hned také na telegrafickou odpověď; čekal a čekal. "To neexistuje, aby mi neodpověděla a nepřijala mou nabídku," řekl si. Konečně však probleskla jeho hlavou spasná myšlenka. Vzal klobouk a běžel domů: "Matko, matko!" křičel nadšeně. "Marie, to je pravá žena pro mě, čeká s odpovědí až do dvanácti hodin, poněvadž pak zaplatí za telegram zlevněnou noční sazbu."

"Rychlá" práce. "Jistý učenec prý koná pokusy, jak dlouho vydrží člověk bez vody." "Tak? To náš plumbař, který do našeho domu zaváděl vodovod, to zkoušel už dávno."

Důležité Upozornění

CT. ČTENÁŘŮM A ČTENÁŘKÁM "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY".

Často jsme upozorňováni poštovními úřady, že časopisy se nemají dle zákona odběratelům poštou zasílat, když nejsou ku předu předplaceny. Proto se musíme řídit dle tohoto zákona a zastavit časopisy těm, kdož za delší dobu dluží. Neradi posíláme účty a zastavujeme časopisy těm, kteří je velmi rádi čtou a o ně se zajímají, a proto uctivě žádáme všechny čtenáře a čtenářky, aby co nejdříve si zaplatili dlužné obnosy anebo časopisy si předplatili. - Nemáte-li peněz nyní, pište nám, kdy Vám bude možno jistotně předplatné zaslat. Tímto nám ušetříte práce, starosti i poštovného.

Těm, kteří si pošlou v nejbližší době doplatné a předplatí si časopis na jeden rok, zašleme ZDARMA jednu z těchto zajímavých knih: "Povídka mého života", "Dědeček", "Mezi otrokáři" (3 díly), "Železný král" a "Jediný muž v rodině."

Čtenářům, kteří mají předplaceno ku předu, děkujeme za jejich podporu pro udržení českého katol. tisku a české řeči v Americe. Setrvejte s námi a pokuste se o jeho zlepšení a rozšíření mezi krajany!

VYDAVATELSTVO "HLASU" A "ČESKÉ ŽENY",

1611 South 11th Street

St. Louis, Mo.

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1908, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXX.

ST. LOUIS, MO., 28. KVĚTNA (MAY) 1938.

ČÍSLO (NO.) 931.

Eucharistie vítězí a zvítězí.

Napsala M. Sadovská.

S KRISTEM A PRO KRISTA, V EUCHARISTII PŘÍTOM- NĚHO, ŽILI VELIKÁNI VŠECH DOB.

"Ó Spasiteli svátostný, Tys síla má a naděje," volával často slavný matematik a astronom Heis, který rád klekával u svatostánku a každou neděli i svátek přistupoval ke Stolu Páně. Geniální matematik a přírodopysmec Ampere, s jehož jménem se setkáváme velmi často (na př. ve slově ampermetr) byl vroucím ctitelem Nejsv. Svátosti oltářní; denně rozjímal o nekonečné lásce Boha, v této Svátosti skrytého, z knihy sv. Tomáše Kempenského a navštěvoval rád chrámy, aby se Nejsvětějšímu, na oltáři přítomnému, klaněl.

Znamení chirurg a profesor pařížské university Dupuytrin, jakmile těžce onemocněl, volal k sobě kněze s Tělem Páně a nesmírně se těšil na návštěvu nejvyššího Krále. Když kněz přišel a on spatřil svatou Hostii, zdvihl se na lůžku a klaněl se Všemohoucímu, vzbuzuje nábožnými slovy víru v Jeho skutečnou přítomnost v Eucharistii.

Geniální učenec Volta, jehož zásluhou učiněny znamenité pokroky ve vědě v elektřině a technice elektrické, byl horlivým členem Mariánské kongregace, v níž se pěstuje velmi intenzivní život eucharistický s velikou zbožností. Vynikající právník a konvertita Jarcke pravil před smrtí knězi, jenž ho zaopatřoval:

"Řekněte každému, že své největší štěstí jsem našel v Církvi katolické—v náručí svátostného Spasitele."

Universitní profesor a slavný historik Gförrer, který, jsa původně protestant, obrátil se ke katolictví, hájil nadšeně Církve doznávaje, že je v ní št'asten a že by byl hotov za ni i život dáti, protože v ní je pravý Bůh, na oltářích se ustavičně obětující; mše svatá a sv. přijímání byly mu posilou a radostí v těžkostech života. Slavný lékař Lefebure a vynikající universitní profesor van Beneden konali rádi meditace před Nejsv. Svátostí oltářní a zúčastnili se duchovních cvičení, aby o lásce eucharistického Krále mohli rozjímati.

Proslulí lékaři francouzští, badatelé Récamier a Michaux, přijímali Tělo Páně velmi často, protože milovali Spasitele, který sama sebe dává za pokrm a nápoj. Známý vynálezce sera proti vzteklině, Ludvík Pasteur, velice horlivě chodil na mši svatou, při níž klečel a zbožně sledoval posvátné úkony, s dětinnou vírou se kořil svátostnému Spasiteli, sytě se rád jeho Tělem. Geniální lékař francouzský Laenec, kterého celý svět oslavuje, napsal o sv. přijímání, že je největším blahem pro člověka, protože mu zaručuje věčnou spásu, dává mu jistotu, že "vymění život smrtelný, plný soužení, za odpočinek nebeský, život plný bolestí, nemoci a útrap za korunu nesmrtelnou, za mír, kterého nic nezničí, že dojde štěstí, jež nebude mít konce."

Nejoblíbenější a nejjetnější romanopisec francouzský Julius Verne pravil v roce 1904, rok před svou smrtí: "Až ulehnu, zavolejte dříve kněze než lékaře, Dříve chei Lékaře nebeského a pak pozemského." Věhlasný spisovatel věděl dobře, že kněz přinese ve svaté Hostii Syna Božího, Uzdravovatele těl i duší.

Známý a všude oslavovaný učenec Karel Tellief, vynálezce umělého ledu, byl zbožný katolík a eucharistián, stejně jako slavní mužové italští A. M. Antoniazzi, A. Stefani a Grigorio R. Curbastro. Poslední z nich, vynikající matematik, zanechal

svým dětem jako vzácný odkaz v roce 1924 tato slova: "Žádám vás, abyste nikdy neopustili Církev, v níž žije a působí Bůh. Jedině v Kristu a v nasycování duše Jeho Tělem a Krví ve sv. přijímání jsem našel bezpečnou posilu v nebezpečnostech životních a jistého Vůdce životem."

Věhlasný učenec, universitní profesor dr. Contardo Ferrini, největší znalec římského práva v moderní době, autor 214 vědeckých prací, byl tak vroucím ctitelem Spasitele svátostného, že denně přistupoval ke Stolu Páně; byl to učenec-světec. —

Geniální geolog Joachym Barande, k jehož počtě nazváno je jedno oddělení v Národním muzeu v Praze "Barrandeum", byl znám svou zbožností a úctou k Nejsvětější svátosti, Jíž se klaněl veřejně na průvodech o Božím Těle nebo o Vzkříšení.

Velicí hrdinové světové války, maršálové Foch a Joffre odcházel se světa s hlubokou vírou v Krista Pána svátostného, Jehož zbožně přijali ve sv. Hostii po kajícím vyznání hříchů. Jiní významní válečníci, jako generálové Pau a Berthelot, ministr vojenství Maginot byli ctiteli Nejsvětější svátosti a žili i zemřeli plni lásky k Tomu, Jenž ve dne v noci dří na oltářích. Eucharistie byla a je středem práce, korunou štěstí a útěchou ve smrti všem opravdovým myslitelům.

Zázraky dotvrzují, že v Eucharistii dří skutečný Kristus.

V životopisech světců se často dočítáme, jak se jim ve svaté Hostii ukázal živý, skutečný Spasitel—v podobě Bohočlověka. Mnozí spisovatelé vědeckých děl, jako na př. dr. Valentin Thalhoffer, autor díla "Das Opfer des alten und des neuen Bundes", dr. Josef Walter ve spise "Mše svatá největší poklad na světě" vypravují o takových divech. Blah. Kristině při pozdvihování zjevilo se Děťátko betlemské. Sv. Vavřinec Justinián ušel na oltáři

malého Ježíška. Ministrant, který přísluhoval sv. Petru z Alkantary, konajícímu nejsvětější obět', vidal často, že kněz drží v rukou božské Dítě, které při sv. přijímání požívá. Sv. Kolekta při pozdvihování spatřila umučeného Pána s ranami krvácejícími. Svatá Mechtilda viděla božského Vykupitele, jak pozdvihuje své Srdce, z něhož proudy milosti se prýstily. Sv. Hildegarda viděla při mši svaté, jak plameny ohně pronikly chléb a víno, které v Tělo a Krev Páně přeměnily a prohlásila: "Když jsem na Tělo a Krev patřila, objevilo se znamení vtělení, narození, umučení a smrti Pána našeho jak se opravdu dály za pozemského života Spasitelova." Svaté Lidvíně ukázal se Kristus Pán ve svaté Hostii v té podobě, jak druhdy samá rána na kříži pněl a zmizel jejím očím, zanechal ve svaté Hostii krvavé stopy svých ran na rukou a nohou, které nejen od svěťce, nýbrž od mnoha jiných svědků byly viděny.

Marie z Oignies v Belgii († 1213) zřela velmi často při pozdvihování sv. Hostie božské Dítě, obklopené anděly; jinde se jí ukázal Spasitel v podobě Beránka. O vánocích ušla pacholátko na klíně Božské Matky, ve svátek Hromnic viděla Dítě na loktech starce Simeona, v době postní vystupoval ze svaté Hostie kříž s trpícím Spasitelem.

Sv. Dominik spatřil, jak zástupové andělů a svatých obklopují oltář při nejsvětější oběti. Po pozdvihování ukázalo se mu krásné Děťátko, z kalicha pak týčil se kříž s trpícím Vykupitelem, z Jehož ran prýstila hojná krev.

Podobných zázraků bylo účastno mnoho omilostněných kněží. Farář Adolf z Dioferne na př. spatřil po Pater noster usměvavého chlapečka, obrátiv pak sv. Hostii ušel Pána na kříži, jak s hlavou nakloněnou umírá. (Viz spis Adama Reinera "Das heilige Messopfer" str. 143.)

Sv. Mechtild zjevilo se eucharistický Král a pravil: "S tako-

vou láskou přistupuji k nejsvětější oběti, že není při ní hříšníka kterého bych s radostí nepřijímal a jemu hříchy ochotně neodpustil, když o to prosí."

Sv. Gertruda byla zvláštním zjevením poučena o tom, jakou cenu má mše svatá, při níž se Kristus Pán obětuje svému Otci nebeskému; ve svátek sv. Michaela archanděla, právě když chtěla mši svatou ke cti a chvále kůrů andělských obětovati, uviděla v extasi, jak věčný Otec obět', na tento libý úmysl věnovanou, s radostí přijímá a z ní nevýslovné blaženosti nebeským duchům udílí. Mnohým světcům bylo při mši svaté zjeveno, jak Spasitel vysvobozuje duše z očiště; tak na př. bl. Jindřich Suso zřel, jak obět' nejsvětější prospívá jeho příteli, který pravil: "Jen krev Kristova, jež se za nás při mši svaté obětuje, vysvobodí nás z tohoto trápení." (totiž z očiště).

Svatý farář arský J. M. Vianey spatřil při mši svaté duši svého přítele v neobyčejné záři vystupovati z očiště k nebi. Řeholníci Louise Claret de la Fouché zjevil se roku 1902 ve svaté Hostii božský Spasitel a pravil: "Kdyby lidé věděli, jaké poklady lásky pro ně chová moje Srdce! Necht' přijdou k mému Srdci, načerpají z Něho a naplní se láskou!" U svatostánku zjevoval se Vykupitel mnoha svatým a světicím, na př. Marii Markétě Alacoque, sestře Marii Rafolové a jiným.

(Pokračování.)

Zásoby energie na zemi. Dosaadní zdroje energie (uhlí, nafta a zemní plyny) vystačí podle amerického chemika Eglofffa ještě na 24,000 let. Zásoby zemních olejů, budou-li těženy tak, jako dosud, budou vyčerpány za 15 let.

V hrncích, ve kterých se často vaří tekutiny, tvoří se tmavé skvrny. Jsou to stopy jiných kovů a mohou býti odstraněny tím, že se v hrncích nechá povařit slabá kyselina.

Hory a propasti

Napsala Vlasta Javořická.

Byl krásný časně jarní den a sníh už téměř úplně roztál. Po ulicích běžely stružky vod a stékaly do kanálů - střechy a holá místa již osychala; u štátuje hráli kluci kouličky a kolem kašny batolily se nejmenší dětičky se svými chůvami.

Špačci křičeli jako by celé náměstí patřilo pouze jim a počínali si jako posedlí.

Děti šly se školy a studenti se smáli, hrnouce se po chodníku.

Maryška také běžela; nesla si pod paží aktovku a dlouhé nohy natahovala; skákala přes kaluže a strouhy, až jí voda stříkala na záda.

Její nožky byly stále tak hubené a podobaly se vařečkám - v módě kratinkých sukének pak vypadaly až příliš uboze.

Zato měla velmi krásné, bílé kaštanové mikádo, které jí dělalo přirozené vlny a kroužky a bylo pozoruhodně krásné.

Na malé hlavičce s chudokrevným obličejem bylo té spousty až přespříliš.

Měla elegantní raglánek, který jí koupila teta Dáša a na hlavě klopený, polodětský prošívaný klobouček.

Blízko domova potkala neznámého pána. Měl široký, černý klobouk a ošumělý gumák; rozhlížel se po oknech a tázal se jí podivně lamanou a chybnou češtinou:

"Bydlí tu kdesi pan Kremr a slečna Radmila Kremrová?"

Maryška vrhla na něj zkoumavý pohled a již byla u cíle.

To je ten "zlatý hoch" - řekla si - a nikdo jiný. Alex, kterého teta

Radmila s tolikerou toužebností čeká.

Stanula přímo proti němu a zkoumavěma očima hleděla mu do tváře.

Opravdu, je tohle ten nádherný princ, o němž tetička Radmila takové překrásné pohádky vypravovala?

Neznámý měl ostré, až příliš vyhraněné rysy, velký nos a úzké, suché rty, zizvené tváře, zbrzděné vráskami, běhícími sem a tam, po délce i na příč, a záhadné, divně neklidné oči, přížloutlé zuby a na horním rtu anglický knírek.

Maryška prohlížela si ho se zřejmými rozpaky. Je možné, aby se člověk takhle změnil?

Vždyť na té fotografii nad tetinou postelí je ten "zlatý hoch" takový hezký a opravdu královský! Má tam překrásné černé kučery - má jich na hlavě přes počet - svíjí se mu po čele a za ušima, tenhle ubožák má pouze krátce ošříhané vlasy, plné šedin a zmačkané kloboukem.

Nespouštějíc s něho oči Maryška slušně odpověděla:

"Ano - tamhle v tom domečku, co má tu šedavou fasádu a červenou střechu. Také tam bydlí babička Kremrová i paní Řehořovská!"

Přitom pozorně se mu dívala do obličeje, puze zvědavostí, - jak slova její na něho účinkují.

"Ano - skutečně?" prohodil cizinec a pro sebe zabručel cosi anglického, Maryška byla přesvědčena, že je to anglické - je-li to totiž ten "zlatý hoch", kterého tetička očekává.

Bože, chudák tetička - ta bude

překvapena! Maryšce by se nelíbilo ani za mák a divila se jen, jak se může člověk tolik změnit!

"Slečna Radmila je svobodná?" tázal se cizinec, ubíraje se vedle divenky. "A paní Řehořovská má ještě nějaké děti?"

"Děti?" vyhrkla Maryška překvapeně. - "Což vy to nevíte? Je přece už velmi stará a slepá a takové paní již děti nemívají."

"Slepá? Opravdu - je slepá? - Myslím totiž na jejího syna - již velkého."

"Ah tak? To má, ovšem, ale v Americe a dnes ho čeká a pláče, víte to velkou radostí. A tetička, no, bodejt že je svobodná! Čeká stále svého "zlatého chlapce". Už dávno, co jsem zde - a ten prý již přijede."

"Kremrovi jsou bohatí?" cizinec divně po Maryšce šlehl očima.

"Bohatí? Moc ne. - Ale já myslím - vlastně že dost. A paní Řehořovská - ta prý má peníze - od tetičky Daniely, víte? To je její dcera a ta je v Praze a moc peněz jí posílá. Je hodná, mám od ní také tenhle raglán."

"Ty jsi Kremrova?" pozastavil se cizinec.

"No!"

"A čí? Radmily - nebo starých?"

"Bože - vy se divně ptáte - pane! Tetička je svobodná a tak nemůže mít děvče jako jsem já. A dědeček a babička jsou staří - ti už teprve ne. Ale jsem Winterova. - Tatínek mi padl ve válce a matinka - ta snad umřela. Ostatně, proč vám to povídám? A kdo jste vy, pane, že se tolik ptáte?" Maryška se zastavila a znovu pátravě do očí se mu zahleděla.

Jenom aby neřekl, v duchu si přála, že je tím "zlatým hochem." Tak si ho nepředstavovala a vůbec ani trochu se jí nelíbil. Má divné oči a ty rýhy po obličeji!

"Jsem inženýr Alexandr Řehořovský," pravil cizinec pomalu a hleděl na domeček, u něhož se právě zastavili.

"O - opravdu?" vyrazila Máňa koktavě a veliké zklamání se jí rozlilo nitrem a zřetelně se odráželo i v očích.

Nu - ano - konečně - je to při-

rozené, myslila si, snažíc se ovládnouti, je to syn slepé paní a ta je taková. I její oči jsou záhadné a schované a je zlá, nemá mne ani trochu ráda, ačkoliv ji tolik lituji. Ale teta Radmila? Tetička??

"Zavedeš mne k vám a pošepťáš mi, až Radmila vyjde, ano? otázel se jí cizinec jaksi nejistě.

"Což vy ji nepoznáte?" v udivení Maryška vyhrkla.

"Nevím," zachmuřil se cizinec. "Neviděl jsem ji již mnoho let. - Tot' víš, dítě, za léta se člověk změní. Tak, jako já - nu, poznala bys mne podle této fotografie?"

Sáhl do náprsní kapsy a vydal ohmatané pouzdro s legitimací, v níž byla vlepena fotografie.

Maryška na fotografii zvědavě pohlédla a vykřikla.

Byla to tatáž fotografie, jenže ovšem velmi omšelá a umouněná, kterou měla teta Radmila nad svým lůžkem a pod níž kladla tak často čerstvé růže.

Listoval pak v nějakém sešitě a skonil se k Maryšce. "Je tohle teta Radmila?" tázal se a ukázal jí stejně ošlelou fotografii.

"Je - je to teta!" zvolala Maryška. "Takovou její podobiznu máme ve starém albu. To jste měl s sebou po celá ta léta? Takhle to nosíte v kapse? Nu, to se nedivím, že ty podobanky takto vypadají."

"A upozorníš mne, až přijde moje matička?"

"Ta nepřijde," smutně povídala Maryška, "musíme jít k ní. Sedí v křesle a nevidí. Ale tolik vás čeká a po vás touží . . ."

Maryška najednou jevila o cizince větší zájem a měla k němu plno sympatií. Inu, je pravda, že léta člověka úplně změní. Ona také vypadala jinak, když byla malíčká a je jí teď teprve třináct. Za dvacet let jistě by se k ní ve Vídni nehlásili.

"Ano," slíbila proto Alexandru Řehořovskému, - "vím, že by to bylo oběma líto, kdybyste je nepoznal," pravila chytře. "Proto vám to všechno napovím. Dědeček je dosud v kanceláři, ale jakmile přijde, hned vám jej označím, a štipnu vás do ruky, až uvidíme

tetičku. Chudinka, ta se zaraduje!"

Pak stanuli na schůdku; Maryška rázně zazvonila a čekali až jim někdo otevře.

"Jste rozčilen?" ptala se s účastí, zatím co bylo ticho a jen jeho srdce bouchalo. Slyšela je přes gumák, který páchl sluncem a potem a litovala ho. Sama se třásla očekáváním a zvědavostí.

Přijde-li otevřít teta Radmila, - jak asi vyfikne, až ho uvidí? Jenom, aby se jí z toho něco nestalo! Snad bude lépe, nechá-li ho za dveřmi a vejde napřed sama a tetičku připraví?

V tom však již klapla závorka a babička vystrčila prošedivélou hlavičku.

"Babičko," vyhrkla Maryška radostně, - "to je ten tetin "zlatý hoch!" Už je tady . . ." a tlačila se před ním do předsíně.

Paní Kremrová uzřevši cizince, nepochopila hned, koho tím "zlatým hochem" Maryška míní, proto zpytavě, jevíc velké znepokojení i úžas, zahleděla se mu do očí. - Maryška ji však k uvažování mnoho času nedopřála.

"Babičko, tenhle pán," zvolala plná radosti, "je strýček, na kterého tetička Radmila tak dlouho čeká. Ano, pane, dovolíte, abych vám řikala strýčku?"

"Jsem Alexandr Řehořovský a zdá se, že již mne nepoznáváte," pravil cizinec nesměle a podával paní Kremrové přátelsky ruku. Jeho cizí přízvuk i americké chování v okamžiku vystoupily a obě udeřilo paní tajemníkovou přímo do čela.

"Ježíš Maria!" vykřikla vysokým hlasem, popadla jeho ruku, sevřela ji co jen mohla a již ho viděla jen přes závoj slz.

"Je to možné, Alexičku?" vyrážela v pláči. "Ó, já tomu stále ještě nevěřila! Tedy přece, přece jste se vrátil? Můj ty dobrý Bože, ukažte se nám!" přitom hledala kapesník a že jej neměla, zvedla kanafasovou zástěrku a utírala si oči, aby na něj viděla.

"Ukažte se!" - upřela na něj oči a poněkud se zarazila, když

i on zkoumavě si ji prohlížel a jevil jakýsi nepokoj. "Věřte, já bych se k vám již nehlásila, je to hrozné, jak jste se za ta léta změnil!", svému zklamání dala částečný průchod. "Inu není divu, jistě i já jsem se velmi změnila, nenilíž pravda?"

"Ach ano, nesmírně," přikývl na souhlas. "Já jsem velmi mnoho v Americe zkusal, nedivte se tedy, že tolik jsem zestaral.

Alexandr Řehořovský povídal to pomalu a kolem sebe nejistě se ohlížel.

"Zkusil - to věřím!" paní Kremrová hlasitě zaplakala. "Vy náš dobrý a nešťastný chlapče! Ach, co se s Vámi tak dělo, že jste nám dvacet let nepsal! - Co jsme se na vaše psaní načekali, naplakali a namodlili. - Radmila, chuděrka zestarala jenom v samé touze po vás a v samém vzpomínání! A jak vám byla věrná! O nikom ani slyšeti nechtěla, ba ani se na žádného nepodívala!"

Paní Kremrová v pláči neustávala a stále si utírala slzy.

"Já také ne - také jsem jí byl věrný!" ubezpečoval ji Alexandr a rovněž si hledal kapesník.

"Byl?" paní Kremrové projel blahý pocit srdcem.

"A kde pak je? Už bych ji tak rád uviděl!" Alexandr zatoužil.

"Odběhla k pekaři - pekly jsme dnes chlebiček," vysvětlovala paní Kremrová.

"Ale pojd'te jen dál, pojd'te do pokoje. - Ježíšku na nebi, spíše bych se byla všeho nadála, nežli tak velikého štěstí. Dítě mé! Že se na Radmilu také ještě štěstí usměje, neodvažovala jsem se již ani pomyslet, ale pojd'te, nebo vlastně, . . . Božínku, jak jsem hloupá a celá popletená, musíme přece prvně k vaší matince. Ta chudinka na vás čeká, pláče a je celá, celá nesvá. Bojíme se, aby se z toho nerozstonala. Až ji uvidíte, ustrnete - příliš zestárla - a musím vám to říci, abyste se nelekl. Měla zlou chřípku a oslepla po ní. Nu - bezmála oslepla - vidí jenom stíny - nepozná vás již chuděrka."

"To je hrozný osud! Chudáček, maminka!" zamařikal Alex.

"Ba, ta něco vytrpěla," přisvědčovala paní Kremrová. "A to všechno pro vás! Pro vás a pro Dášenu. Víte, že Daniela je vdaná? - Ne? Nu, ovšem, odkud byste to věděl? Patrně jste u ní ještě nebyl! A moc dobře je vdaná - ale pojd'te dál - pojd'te, musíme rychle k matince! Maryško, skoč k babičce na druhou stranu a řekni jí, že již jdeme!"

"Babičko - já . . ." zachvělo se děvče.

"Ale jenom jdi! S takovou novinou tě ráda přivítá. Je chuděrka již trochu dětinská - a tohleto dítě nemá ráda - prosím vás, už ji to žvatlaní obtěžuje. Je to naše schovanka. Vzali jsme si ji, když jsme mysleli, že už Radmilka zůstane navždy tak."

"To mám radost, že je mi věrná," pravil Alexandr rozechvěle, "mám v pouzdře její vlasy svinuté v prstýnku i její fotografii . . . všechno jsem věrně opatroval."

"Bože, Bože, děti, mé děti!" paní Kremrová radostí srdce silně zabušilo, přece, přece dojde Radmilka svého a bude šťastná.

Vtom již Maryška příběhla.

"Pojd'te honem," volala mezi dveřmi, "babička sem jde a celá se třese, bojím se, že upadne."

Paní Kremrová vyběhla ze dveří a Alexandr s ní. Na chodbě pak již potkali stařenu, jež rozčileně kolem sebe hmatala a roztrášeně se za světlem otevřených dveří šourala a bílou tvář po sluchu obracela.

"Kde je mé dítě, můj syn?" plačíc volala stařečkým a lámajícím se hlasem. - "Lexíčku můj - pojd' rychle ke mně, ty můj dobrý chlapečku!"

Hmatala do prázdná svých bílých, šustících rukama a byla všechna proměněna a ozářena vnitřním jásotem, který nenacházel průchodu.

Chodba byla tmavá a dosti úzka. Alexandr se však velice rychle protlačil a již se skláněl před ní, poddávaje se rukám, jež byly až mrtvolně bílé a hebké i polibkům, jež mu sela na tváře i oči, kam dosáhla a kam se dalo.

A již ho, vzlykajíc blahem a ra-

dostí, vlekla za ruku do pokoje, již sedala do křesla tlačila ho, aby se spustil blíže k ní a již mu ohmatávala obličej a celou hlavu.

"Ó, jak je to hrozné, že nevidím!" zabědovala. - "Tak je to smutné, - ach, proč mi nedopřál Pán Bůh zraku alespoň na tuto chvíli, na tuto chvílečku jedinou, na půl minuty, abych se na tebe, můj holoubku, podívala. - Ukaž svou dobrou hlavičku a tady mi ji polož do klína, víš, jak jsi to dělával, pokud jsi byl u mne, tak, a kde pak máš vlasy, svoje překrásné, černé kadeře?"

Hladila mu něžně krátce ostříhanou hlavu, jež na temeni již silně plešivěla.

"Ztratil jsem je, mamičko, - to víš, že utrpení a veliké starosti berou člověku všechnu krásu." Alexandr zajíkal se v slzách.

"Krásu? Ne - ne - jsem přesvědčena, že jsi dosud tak hezký jako jsi býval. Nos je tatínkův, takový orlí."

"A kde je tatínek?"

"Tatínek? - Náš tatínek?" poněkud udiveně vyhrkla. "Což to nevíš, Bože můj, dítě zlaté?"

"Ale ne, mamičko, totiž - já vím ten - chtěl jsem říci Radmilčin?"

"V kanceláři, Lexíčku," honem odpověděla. "Stále ještě slouží. - Můj Aloušku drahý, ach, jak je to smutné, že tě nevidím. Zdá se mi, že ani po hlase tě nepoznávám. Měl jsi, jak mi připadá, jinou výslovnost. Měl jsi takové err . . . takový jadrný hlas . . ."

"To léta zahladily, mamičko - a - a - zuby. Mám už taky správané . . ."

"To nevádí, Lexíčku, jsi můj a Raduška tě také přijme. Bože na nebi, jak budete šťastni! Plných dvacet let na tebe čekala. Tak nevýslovně tě má ráda a tak ti byla věrná. Ó dobré nebe, na kolenou ti děkuji, žeš mi dopřálo se toho dočkat! Snad to udělala moje modlitba, ach, té mne naučila Radmilka. Radmilka, pozhnutí mých let. Tvoje nevěsta, věrná a čistá jako lilie!"

"Mamičko, nemohu se ani vzpomínat na všechno dobře pochopit," povídal Alex a vzchopiv se,

vyprostil se ze stařeckých a šustících rukou. "Tak to na mne všechno doléhá, věř, že bych plakal, kdybych se nestyděl!"

"Ó, za slzy se stydět nemusíš, Lexíčku. Ted' nechod' ani na krok ode mne, miluji tě přespříliš a jsi můj! A proč mi říkáš - mamičko? Nikdy jsi mi tak neřikal!"

"To já z lásky a úcty - to - to - v Americe jsem se tomu naučil. - Přece mamičko, je nejkrásnější slovo!"

"Ale říkával jsi, matinko - máti - nebo mamulenko! Alexi, můj, - pojd' a přisedni ke mně blíž a vypravuj mně, kdes všude byl a proč jsi nám taková léta nepsal. Bylo to tak dlouhé, tak strašně dlouhé a úmorné!"

"Byl jsem nesmírně daleko, matinko, až na severní pól jsem byl, tam, kde je věčný sníh a led a nemohl jsem odtud!"

"Pro milosrdenství Boží!" dělala se paní Kremrová, která stála opodál a stále plakala, "jakkak jste se tam dostal?"

"Po lodi. Piráti mne tam odvezli."

"Piráti? Tak daleko! A jistě ti tam ubližovali?", paní Řehořovská se rovněž polekala.

"Trpěl jsem strašlivá muka a ztratil jsem všechno, co jsem s velikou námahou nabyl a pro vás nastřádal. - To si nemůžete ani představit. Ani se mne na to, prosím vás velmi, neptejte, - to jsou nejstrašnější vzpomínky!"

"No, jenom když jsi zase u nás, mé zlaté dítě," znovu zaplakala paní Řehořovská. "Zde se již najde pro tebe vhodná existence a k té ti tolik lásky chystáme! Synáčku, synáčku můj!"

Paní Řehořovská plakala i smála se zároveň, vzlykala i jákala a stále ohmatávala obličej Alexe, - kterého z rukou pustiti nechtěla.

Kdo by se divil? Byl to přece její syn a hlas krve, jak pravila, je příliš silný a příliš mohutný.

Hned jak vstoupili, vytratila se Maryška a utíkala ulicí na náměstí.

Scéna v pokoji byla pro ni příliš dojemná a respekt, který chovala před pokojem slepé paní byl

tak mohutný, že jenom s velikým sebezapřením tam vstoupila.

Ted' utíkala naproti tetě Radmile a měla plnou klavu podivných pocitů a myšlenek.

Ten nový strýček - nu - ano, - strýček? - No, nedá se konečně nic dělat. . . .

A když má tetu rád a tak dlouho na ni věrně vzpomínal. . . .

Skákala přes bláto a uháněla k náměstí. A tu potkala dědečka. - Měl čapku v týle a utíkal jako ona a že měl nahrblá záda, jen se kutálel. Tuhle po podloubí a málem by se byli minuli.

"Dědečku, slyšíš - dědečku," - Maryška volala na něj přes ulici a honem za ním pelášila, - "dědečku, už je tady! - Ten "zlatý hoch", dědečku, - ten nový strýček! Běžím tetě naproti - nu - ta se podívi."

"Slyšel jsem - hlásil mi to pan strážmistr, který ho přivedl, pane králi, stále jsem nevěřil, až ted'. Spíše bych se byl smrti nadál, než že Alexe ještě uvidím!"

Maryška pelášila, ale u pekaře tetu nenašla. Paní Vránová jí povídala, že patrně zašla na hřbitov, alespoň říkala, že tam půjde.

"Přijel strýček Alex z Ameriky," chlubila se Maryška, neboť pekařka Vránová byla její známá, - chodívala si tam Maryška denně cestou do gymnasia pro housky.

"Pan inženýr Alex Řehořovský z Ameriky už je u nás a tetu to ještě neví," dokládala, když jí paní Vránová hned nepochopila.

Pekařka vypouklila úžasem oči a již s tou novinou kvapila do bytu. Do večera pak věděly celé Soběhrdy, že se mladý inženýr Alexandr Řehořovský vrátil a to jako veliký boháč.

Celé město mluvilo jen o něm a rozpomínalo se na různé podrobnosti ze slávy rodiny Řehořovských.

A hned byla také i Radmila středem závistivých a zlobných poznámek. "Taková stará panna a jaké udělá štěstí!" ulevovaly si ženy svobodné i vdané a nemohly ani slyšeti o milionech, jež Alexandr přivezl.

Tajemník Kremr zatím doběhl

domů téměř bez dechu a již stál v síni a již klepal na dveře u paní Řehořovské.

Paní Kremrová mu otevřela a celá uplakaná mu pokynula, aby vešel.

"Tatouši, podívej se, Alex!" a nový proud slzí tryskal jí z očí, - "náš ztracený Alex, nu náš syn! Neviděl jsi někde Radmilu? - Ta bude překvapena, věř, že se bojím o její rozum, tatouši!"

Oba muži na okamžik stanuli proti sobě a hleděli si do očí. Pan Kremr upřeně, Alexandr jaksi nejistě.

Pana Kremra zmocnily se pak rozpaky, jako by ho něco mátklo. Potřásl Alexandrovi rukou a povídal v nesnázi:

"Ale věru, já bych vás opravdu nepoznal! Na mou duši ne! Jak je to možné, že paměť člověka tak zklame? Měl jsem vás v očích docela jinakého a zdá se mi, že jste byl i větší."

"Snad jsem se tam zmenšil, tatínku," pravil Alex a usmál se. - "Nedivte se, to tou útrapou a soužením. Mnoho jsem tam vytrpěl."

"A kde jste byl, prosím vás! To bylo čekání a hledání! Zbláznit jsme se všichni mohli, Radmila, děvče ubohé, ta se naplakala. - Celý život vám obětovala!"

Byla v těch slovech mírná výčitka a stálý nedůvěřivý pohled je provázel. "Na mou duši - no - já bych se k vám nehlásil!" opakoval znova pan tajemník.

"A já k vám zase na první pohled!" usmál se Alexandr. Vy jste se naprosto nic nezměnil, tatínku. Jste úplně takový jakým jste býval. A těším se již nevýslovně na Radmilu! Hleďte, mám tu její prstýnek vlasů i její fotografii - a též hodinky mám, které jsem si z domova vezl."

"Hodinky?" všechna rozčilená táhla se paní Řehořovská. "Ukaž - ukaž mi je, synáčku! To jsou po tatínkovi. Když umřel, měl je ve vestě - vzala jsem mu je z ní a dala je tobě."

Přijala z jeho rukou zlaté, ploché hodinky, ohmatávala je, přikládala je až ku pravému oku, - kterým poněkud ještě viděla a při-

kládala je též k uchu. "Ano - ano, jsou to ony!" prohlásila pak s určitostí. Pocelovala je a přitiskla k srdci.

"Vidíš, hodinky poznávám po hlase. Léta tikávaly na tatínkově nočním stolku." A nové slzy ji zalily. Nešťastná paní se v nich přímo koupala.

Kremr byl také hluboce dojat. Poklepal Alexovi po plecích a povídal bodře:

"Díky Bohu, že jste již doma, hochu! Že nemáte zlata ani existence, nad tím se nermuťte. Místo nějaké dostanete a peníze nepotřebujete. My jsme dobře hospodařili, na nábytek pro Radmilu máme a nějakou maličkost i mimo toho. Jenom budete-li se mít ještě rádi, vždyť už nejste mladí."

"O to se, tatínku, nestarejte," - pravil Alexandr. "Celá léta jsem se na Radmilu těšil a byl jsem jí věrný!"

"Bůh vám za to žehnej," děkoval mu Kremr a rychle se zhošťoval všeho, co jej v první chvíli zaráželo.

"Inu", říkal si v duchu, "to jsou nějaký léta! A k tomu v Americe! Je dost, že se vrátil takový!"

Maryška doběhla na hřbitov a již brala za kliku. Mřížová vrata byla dosti těžká a musela do nich tlačiti koleno i rukama, aby je otevřela. Všude byly řady hrobů vedle sebe - někde nádherné až přepychové náhrobky, jinde prosté, železné kříže a tu a tam pouze chudá, nic nepravící čísla.

Tu stál vysoký, mramorový Kristus jako vítěz nad smrtí a pod ním nápis: "Já jsem spasení a život" - jinde plačící, bledý anděl, tam černý jehlanec, popsaný jmény soběhrdské vznešené rodiny.

Na jednom ztrápená Matka Boží s kamennými slzami na omšelé tváři - jinde veselý, rozkošný andělíček. A tu na železném kříži umučený, bolestí ztrýzněný Spasitel. . . .

Maryška sem velmi ráda chodila; bylo pro ni potěšením, mohla-li čísti různá ta jména a nápisy a prohlížeti si kříže nebo fo-

tografie na náhrobkách.

V létě tu bývala s tetou třeba denně; zalévaly hrob pana Řehořovského, na němž stál smutný náhrobek v podobě přeráženého sloupu.

Byla to vlastně hrobka, již kryl kararský mramor a na něm stál nesmírný koš a v něm rostly vždy pěkné květiny.

Také tu byly hroby nějakého dědečka a babičky, kteří již dávno umřeli a Maryška snažila se zvědět či to byli rodiče a co znamená slovo pradědeček.

Dnes už byla tetu u hrobu pana Řehořovského i skákala přes malé hrobečky, které byly v řadě u vchodu, aby k ní dospěla co nejdříve.

A již před ní stála celá udýchaná a sotva dechu popadajíc, povídala jí kvapně a přerývané:

"Rychle, teto, musíš domů! Už je tady, on - ten tvůj "zlatý hoch" - ten pan Alexandr Řehořovský! Mluví s babičkami - všichni pláč - a on také! A ptá se po tobě - a má tvoji podoběnku a prsten a vlasy - honem, teto, spěchej se mnou!"

Radmila se nemohla v prvním okamžiku vzpamatovat. Ani se nepodivila, ani neodpověděla - ani již hrob nepokřizovala.

Pádila, Maryškou vlečena za ruku - přes hroby a pěšinkou, která byla nejkratší a vedla rovnou k východu. Podivně supěla a vzlykajíc při tom, - unavila se až k smrti.

"Počkej," šeptala a hlas jí přeskočil, "až se trochu vydýchám."

Přitom si srovnávala rozváté vlasy a šaty.

Ne - takhle ho přivítati nehodlala. Byla přesvědčena, že bude doma, že se vkusně upraví, přijde svěží a pěkná, obleče si nejkrásnější šaty a zatím teď je jen ve všedním kostymu a má obyčejnou puntikovanou halenku.

Nebylo však pomoci, přece nemůže otálet - musí rychle domů, aby poznal, že je jí vzácným a příliš dlouho již očekávaným hostem.

Ó, Bože milý - je-li to možné? Je-li pravdou, že se ho dočkala?

Tenkrát, když odcházela, byla si

jista, že se vrátí za rok. A zatím více než dvacet jich uplynulo a přece to uběhlo, přece se ho dočkala!

Bože - Bože dobrotivý, - Radmila blahem se otfásala a v duchu uvažovala, zda si tak velikého štěstí zaslouží.

Za malou chvíli již doběhly, otevřely si samy a Radmila se tiše kradla po chodbě.

"Tiše - tiše, Maryško! Nechci, aby věděl, že jsme již přišly! Převléknu se a teď pouze se přesvědčím, poznám-li ho po hlase."

Zastavila se za dveřmi a opatrně naslouchala.

Škoda však, neslyšela ničeho, jen šelest vlastní krve a zevnitř směsici hlasů. Tatínek hlaholil a obě maminky, nu, darmo poslouchat!

A někdo po pokoji přecházel. - Rychle proklouzla do podkrovní, rychle si vlasy rozčesávala, na nohy brala hedvábné punčochy a lakové střevíčky, pak světlé šaty voalové, které si nedávno koupila. . . .

Ještě pudr a tyčinku na rty a obočí - omladit se poněkud! Že má již u očí vráskičky a brázdy rovnoběžné přes čelo? To se ztratí, zahladí to trocha krému a pudru.

Byla to snad přetvářka a hřích?

Ne, ne, byla to povinnost ženy a její právo, aby se udělala hezčí a půvabnější, zvláště při takové příležitosti!

Přitom byla rozčilením a štěstím tak zesláblá a znavená, ba přímo zachvácená, že musela na chvíli přisednout a vydýchat se, než sestoupila se schodů a vešla do pokoje, v němž po léta plakaly a na Alexandra čekaly s jeho matinkou. . . .

Tiše se dveře otevřely a klaply a již tu stála mezi všemi.

Slepá červenými a zelenými koly, jež se jí před očima tvořily a hluchá tlukotem vlastního srdce, které se ozývalo ve všech cévách těla.

"Radmila!" zvolali rodiče radostně a již jí kdosi přikvačil v ústretu - pojal ji do náruče a sevřel ji tak pevně, že v ní kosti a klouby zachrupaly.

"Radmilko!" pokojem zavzněl blažený výkřik, "dívenco má drahá, co jsem se po tobě natoužil! A vidíš, teď jsem přišel k tobě a již nás nic neoddelí! Dvacet let jen na tebe jsem myslel a jen na tebe vzpomínal! A zůstal jsem ti věren, jako ty mně. . ." Alexandr v pláči slova ze sebe vyrážel a Radmilu k sobě tiskl tak, že nemohla ani vydechnout, - ani se vzpamatovat a že neviděla dlouho nic, než hrubé tkanivo kabátu, k němuž ji přitiskl.

Bolely jí tváře a čelo, vždyť ruce, které ji svíraly, byly jako železné kleště.

Kde se naučil Alexandr tak objímat? Míval přece vždycky náruč měkkou a teplou a bývalo v ní tak sladce! . . .

To je všechno důsledek slastného rozčilení - řekla si v kvapném letu svých myšlenek a otevřela široce oči a podívala se mu do tváře.

? ? ? ?

Ó, Bože, ó, Bože! - Jak je jen možno tak úžasné se změnit? Zda i ona se tak změnila? A jak zestaral! - Ty tam jsou drahé, hedvábné a krásné jeho kučery, ty tam dlouhé, černé jeho řasy. A hlas? Ó, což znění jeho hlasu již úplně zapoměla?

"Vzpomínal jsem stále jen na tebe, Radmilko," hládl ji po tvářích, "a podívej se, opatroval jsem tvé podoběnky a všechno, všechno, co jsem měl od tebe, i deník jsem pro tebe psal. Až budeš mít čas, přečteš si jej. Všude jen na tebe jsem myslel, má zlatá Radmilko a ty jsi rovněž na mne vzpomínala?"

Věděla, co mu vše poví. Po léta, po dlouhá léta se tomu učila a sedíc na splavu, celé dlouhé statě si vymýšlela, které mu při návratu chtěla říci. Rozbírала svůj stesk, svou touhu, své těšení, teď však nebyla mocna ani slov, ani souvislých myšlenek.

Jak se to stalo?

Bylo jí, jako by se schvátla, nebo dostala do mozku nějaký úder. Vše se jí v hlavě zastavilo a připadlo jí, že se snad přitom pomátla. . . .

Paní Řehořovská se nehodlala Alexandra vzdát.

"Pojď teď ke mně, můj synáčku a nevzdaluj se! Raduško, přisedni si, prosím tě, sem ke mně s této strany. A podejte mi oba své ruce! Tak to je tvá, Alexičku a tato Raduščina. Hled'te, takto budete spolu spojení pro život i pro smrt, a já vám požehnám. Už teď vám žehnám, děti mé drahé," paní Řehořovská se poddávala velikému vzrušení. "Nevím opravdu, jak jsem si zasloužila tak veliké milosti, že jsem se toho dočkala."

Radmila hleděla upřeně do tváře Alexovy, oči s něho nestruhující a ani nemrkající.

Hledala ty drahé jeho tahy, které si tak hluboce vryla v paměť. Obloučky černého obočí a orlí nos - to zůstalo jak bylo - ale výraz očí - Bože, ten chybí!

Alex přece mívával takové dětiniské, jasně modré oči s čistým bělmem a velikou zornicí a zuby? Pevné, husté, čisté jako perleť. - Kam je dal?

Teď má v ústech více zlata než zubů a rty - to už nejsou ty umělecky vykrojené, svěží rty - při jejich polibku se všechna rozkoš zachvěla.

Co asi prodělal, že se tak strážlivě změnil? Bylo to hrozné, smutné, nebo - nebo . . . Ale vždyť jsou to léta!

Dvacet let a čítejte si vlastní věk a jeho věk! Překročil-li člověk už dávno čtyřicetku, pak nemá nároků na hebkou pleť a husté zuby, vždyť i jí se ty dolní nebezpečně rozestupují, dásně od nich opadávají a horní si dává stále a stále vyspravovat.

Možná že také Alex vidí její nedostatků a schátralost, možná, že také nad ní žasne a trne a přece je lepší než ona. Tváří se, že toho nepozoruje a tváří se, jako by se vše rozumělo samo sebou.

Pohládila mu něžně ruku, která ležela v matčině klíně a znovu pátrala v jeho tváři.

A přitom cítila v nitru strašnou bolest a hněv proti sobě, že se v něm celá utápěla. Ne - tak veliké bolesti dosud nepoznala.

Z čeho přýštila a z čeho vyvěra-

la, sama nevěděla. Snad to bylo zoufalství nad ztracenými sny, - které jsou vždy lepší a krásnější než skutečnost - snad to bylo pro ztracené mládí, které se již nikdy nevrátí?

Bože milý a spravedlivý, kde se vzala ta hrozná bolest, jež rázem zaměnila dřívější až šílené těšení se a nevýslovnou radost?

Alexandr ukázal jí všechny relikvie, které vozil vždy s sebou, hodinky po otci, prsten a podobenky. Svou, jež byla přilepena ve staré legitimaci, i její. . .

Obě byly zcuchané a pomačkané, zřejmě, že mnoho prodělaly.

Pan Kremr byl jako vyjeven a všecek unesen.

Dal si ihned od Alexandra vypravovat a velmi se všemu obdivoval. Dobývání zlata v sněhem zavátých horách a potom ta šílená cesta na severní točnu, strašlivé útrapy a boj s ledními medvědy - zvěrstva pirátů a hrůza severu - to bylo věru až ieuvěřitelné! . . .

A maminky zase měly svůj zájem o jeho vnitřní život a doptávaly se, jak se mu v té dáli stýskalo, co si myslel a jak vzpomínal. . . .

Paní Řehořovská mu překotně vyprávěla celý román Daniely a slibovala, že jí hned pošlou telegram, aby také přijela. A radostně mu oznamovala, že má velmi hodného muže, který jí připravil ráj na zemi a že děvče, které tu kolem sebe vidí, je dceraška zrádce Konstantina, pro něhož se Alex tak nadlidsky obětoval. A že má Daniela také své vlastní dítě a o ni, svou matku, vzorně pečuje a ji vydrží.

Paní Kremrová zase vypravovala o Vítovi, jak ten se oženil, jak dobře se mu daří a co zažili, když se jim z války tak dlouho nevrátil.

Všichni mluvili takřka najednou, jen aby všechny události vychrtili ze sebe co nejrychleji, protože to také nemělo žádné souvislosti.

A nepovšimli si ve svém rozhovoru, že Radmila sedí tiše, že si stále prohlíží Alexovu tvář a jeho

ruce a že mlčí a sotva dýše.

Maryška byla sama v kuchyni a z čista jasna se také rozplakala. Sama nevěděla proč a jakou to má příčinu.

Připadalo jí, že je zapomenuta a odstrčena.

(Pokračování.)

"Luxusní" auto. — Karel má auto a ukazuje je pyšně svému příteli. Ten je prohlíží se všech stran: "Co jsi za ně zaplatil?" "Nic," povídá Karel. "Jeden známý mi byl dlužen 500 dolarů a auto jsem si vzal jako úhradu za dluh." — Znovu si prohlíží Karlův přítel důkladně vůz a pak se zeptá: "A máš alespoň naději, že ti zbývajících 400 dolarů zaplatí?"

Dobrý důvod. Telefonní inkasista se zastavil před vilou a držel v ruce účet. Majitel vily mu přišel otevřít. — "Pozoruji, pane," pravil inkasista, "že odpíráte zaplatit 152 telefonních hovorů, které vám byly předloženy k zaplacení." — "Souhlasí." — "Proč tedy, pane, nechcete platit? Máte pro to nějaký důvod?" — "Ovšem, protože nemám v domě vůbec telefon."

Poctivý názor. Před padesáti lety se ptal jeden markýz tureckého vyslance u tabule, jak se mu líbí dvorní dámy, které byly vesměs nalíčený. "To nedovedu posoudit, poněvadž nerozumím malbě."

Snadno a rychle. "Taková rychlíková lokomotiva musí stát hodně peněz?" — "To jistě. Chtěl bych mít tolik peněz, abych si ji mohl koupit." — "Prosím tě, na co ty bys potřeboval rychlíkovou lokomotivu?" "Kdo ti říká, že chci lokomotivu. Já bych chtěl mít jenom ty peníze."

První a poslední vůle. U lože nemocného sedí notář a hotoví se k napsání poslední vůle. I začne: "Tak nejdříve nadpis: Poslední vůle." — Nato nemocný se prudce vzhopí a prohlásí: "Napište, pane notáři, první vůle. Je to moje první vůle v životě. Až dosud dělalo se vše po vůli mé ženy."

RODINA LIPKOVA

Napsal A. B. Šťastný.

XIII.

Den za dnem, měsíc za měsícem mizel v moři věčnosti.

Lipkovým plynul život spokojeně - bez nemocí, bez nehod.

Matylda byla zahrnuta prací, že někdy nevěděla, kde jí hlava stojí. Ale netrápila se přílišnou zaměstnaností; naopak, těšilo ji, že její výdělek vzrůstá a následkem toho že se může Kvido nyní více věnovat svým studiím. Na důtklivé naléhání sestřiny - ač dlouho nechtěl povolit - zřekl se kondic a ponechal si jenom hodinu u Cetlerů.

Tam nalézal vždy vlivného příjeti; zacházeli s ním, jakoby byl členem rodiny.

Adolf zůstal mu nejvěrnějším přítelem a Kvido si vážil jeho přátelství. Mladý malíř už dávno se vybouřil; a jestli jej přece někdy svádělo pokušení, aby se zase jednou podíval, jak se baví lehkomyslný, bezstarostný nárudek umělců, vždycky si vzpomněl na svého otce - a statečně dostal svému slibu.

Pilně pracoval, jeho jméno pronikalo na veřejnost, jeho obrazy se kupovaly.

Pan Cetler byl hrdý na svého syna a rád se jím ve společnosti pochlubil.

"Umělce tedy už máš v rodině!" řekl mu kdysi závistivý přítel, také zámožný člen cechu pekařského. "Ted' jen ještě doktora!" dodal poněkud pichlavě.

"Také se ho dočkám, budu-li do té doby ještě živ!" - odvětil pan Cetler. Pepíček výborně studuje - ten to jistě dotáhne na advokáta!"

"Vždyť my jsme ale už dávno čekali, že si budeš tykat s doktorem!" škodolibě se usmíval přítel. "Co pak se tvoji dceři žádný z nynějších doktorů nelíbí?"

"Není ještě tak stará, abychom musili pospíchat se vdavkami!" - klidně odvětil pan Cetler. "Však ona se dočká doktora!"

Leckomus bylo skutečně podivno, že Cetlerovi najednou přestali dceři sháněti nápadníka. Do jejich domácnosti teď nepřišel nikdo, - jenž by mohl býti považován za příštího ženicha Anny. A také ji už nevodili do plesů a podobných zábav; a když se s ní přece někde ukázali, nesetřvali tam dlouho.

Anna byla povděčná svým rodičům, že jí nikoho nevnučují. - Netěšil ji život společenský; i doma bývala nejraději o samotě.

S mladým Lipkou teď zřídka kdy promluvila a to ještě jen několik slov. Vytušila, že se jí Kvido vyhýbá a proto se mu nechtěla vtráti.

Kvido jakoby u Cetlerů neměl pro nic jiného smyslu, než pro vyučování svého nadaného žáka. Nemohl ovšem odepřít, když byl po hodině vybidnut, aby ještě zůstal - nejčastěji vyšlo takové vyzvání z úst Adolfových; aby se však rozhovořil s Annou, nikdy se nestalo. Choval se k ní zdvořile, avšak chladně, zdrženlivě.

Anna dosti často sešla se s Matyldou; avšak nikdy ani slovem nezmínila se před ní o Kvidonovi.

Matylda také jen zřídka v její přítomnosti zavádila hovorem o bratru.

Mladý Lipka učil se nyní se zvýšenou horlivostí; připravoval se ke zkouškám. Nic jej nerušilo v jeho studiích. Nebylo hmotných starostí - díky příčinlivosti Matyldině, žádný zlozvěk teď nevpadal do jeho klidného života.

Od Květoňů měl už dávno pokoj. Růžena již mu nenadbíhala, lhostejně děkovala mu za pozdrav - do bytu Lipkových vůbec už nevkročila, a její matka také ne.

Rodina Květoňova zpočátku se hněvala na Lipkovy - od onoho štědrého večera, kdy bylo jim vráceno pouzdro, určené za dárek Kvidonovi. Růžena vůbec neděkovala, když ji někdo od Lipků pozdravil; tvářila se, jakoby neslyšela. Pan Květoň se mračil, když někoho z nich potkal; ale přec jen zabručel svůj pozdrav. Jeho manželka byla k nim sice poněkud vlídnější; avšak tato vlídnost byla přetvářkou, jak Matylda později seznala.

Potkala kdysi na ulici paní Mrázkovou, jejich nynější domácí; a ta byla překvapena, když ji Mrázková sama zastavila.

"Jak jste spokojena v mém domě, slečinko?" otázala se. "Nemáte snad nějakých mrzutostí s nájemníky nebo s domovnicí?"

"Naprostě žádných, paní domácí!" důrazně odvětila švadlena.

"Vždyť vás znám!" usmála se Mrázková. "A přece, slečinko, někdo by rád, abyste dostali výpověď z bytu! Jen se nerozčilujte - v mém domě zůstanete, pokud sami nedáte výpověď! Jste řádní, tiší nájemníci - takových kdybych měla! Je to teď samý socialista, každý si myslí, že je bohatšímu roveň, třeba byl sám nuzák - nejraději by zapomněli na všechny své povinnosti ke svému domácímu, za to ale hned se vytasí se svými právy! A když si člověk nedá všechno líbit a takového rypala vypoví z bytu, už ho vraží do novin! Já si z toho ovšem nic nedělám; pomyslím si, co chci, a jdu svou cestou!"

"Vida", kmitlo se Matyldě hlavou, - "jak brzy zřekla se paní Mrázková svých bývalých soudruhů a soudružek, když je teď velkou paní!"

Hned však se vynořila jiná myšlenka.

"Mám tedy v domě nepřitele!" řekla třpc. "Nepřitele - a my jsme přece nikomu neublížili!"

"Povím vám, slečinko, jak to vlastně bylo!" důvěrně nachýlila se Mrázková k Matyldě. - "Vaši sousedku, paní Květoňovou, znám už dávno. Když jsem dědila po sestřenicí, nabídla jsem jí svůj bý-

valý byt - z přátelství slevila jsem jí činži. Ona mi potom často o vás vyprávěla, a z jejich řečí jsem vyrozuměla, že by ráda ulovila své dceři vašeho bratra, aby Růžena mohla být jednou paní doktorovou. Nemohli si vás vynachváliti - a najednou obrátili! Květoňová začala vás pomlouvati, nasazovala na vás, a posléze mi dohazovala jiného nájemníka místo vás, jenž prý rád přeplatí váš byt. Dostala ale ode mne svůj díl, že jí navždy zajde chuť! Povídám vám to proto, slečinko, abyste poznala, jak jsou k vám Květoňovi falešní! Jistě se jim zhatil jejich plán s panem doktorem, vidíte?"

"Děkuji vám, paní domácí, že jste se nás ujal!" řekla Matylda. "Bolí mne tato mstivost; doufám však, že se Květoňovi umoudří!"

"Ted' už vám jistě dají pokoj! Vědí, že neznám žertů! Beztoho si na člověka už mnoho dovolovaly . . . a toho já si nedám líbit od svého nájemníka! Jen se neostýchejte, slečinko, kdyby vám snad něčím ublížili - a řekněte mi to! Já si to s nimi už spravím! Chci mít v domě pokoj; a kdo ho ruší, půjde!"

Jak se lidé někdy mění! Táz Mrázková, která dříve štvála na své sousedy, nyní se spravedlivě zastává svého nájemníka!

Květoňovi však už nezavdali příčiny k nějaké žalobě - ať by k ní vůbec ani nebylo došlo, neboť Lipkovi nenáviděli podobného žalobnictví.

Květoňovým zajisté se nechtělo opustiti pěkný, levný byt, a proto nečinili Lipkovým žádného příkoří. . . .

Paní Květoňová nyní začala Lipkovy sama pozdravovati, a na chodbě často promluvila na paní Lipkovou nebo na její dceru. - Vždy jí odpovéděly, zdvořile, ale krátce. Nehněvaly se už na ni pro její nečestné jednání, ale bližších styků si s ní nepřály.

Paní Květoňová však byla do térná; a prosléze dokonce někdy i vešla do jejich bytu, za tou nebo onou záminkou, nedbajíc, že přichází nezvána a málo vítána.

Lipkovi ji zde sice nepřáli rádi

viděli; avšak pro dobrou vůli nikdy jí nedali na jevo, že její návštěvy jsou jim nemilé.

Jednou zase vstoupila do kuchyně, právě když tam seděl také Kvido. Paní Květoňová jako vždy se hned rozpovídala, ač nemohla nepoznati, že nemá příliš vděčné posluchače. Nedbala však toho, jen když mohla uleviti své povídavosti.

"U Cetlerů tedy přec jen konečně už dojde ke svatbě!" ozvala se paní Květoňová. "Vy o tom zajisté již víte, když jste s nimi tak dobře známi!"

"Přece ne tak, aby nás Cetlerovi zasvěcovali do všech svých rodinných záležitostí!" odpovéděla paní Lipková.

"Tedy nevíte?" zakroutila paní Květoňová hlavou. - "Naposled snad to ani není pravda, s čím se Cetler včera pochlubil v hostinci! Byl tam náhodou také náš tatínek - Cetlera dobře zná. Pekař seděl s několika kamarády, a jeden si jej začal dobírat, že se pořád ještě nemůže dočkat doktora v rodině. A tu mu Cetler odpovéděl: "Však se toho už brzy dočkáte! Ještě letos hodlám svou dceru zasnoubiti doktorovi!" Vyzvídali na něm, kdo je ten šťastný člověk - náš tatínek povídal, že si ho tím zase dobírali! - ale on jim nepověděl; že prý chce, aby byli hodně překvapeni. - Bude to tedy přec jen asi pravda, jinak by pekař nemluvil o tom ve veřejnosti. Jsem opravdu zvědavá, kdo bude ten ženich!"

Kvido náhle vstal a mlčky odešel do pokoje. To paní Květoňovou zarazilo; - domnívala se, že mladému Lipkovi překáží, a proto odešla, omlouvajíc se, že vyrušovala.

Brzy po té vrátil se Kvido zase do kuchyně a klidně usedl ke stolu. . . .

"Už je ti lépe, Kvido?" otázala se Matylda, starostlivě dívajíc se na bratra.

Usmál se. "Mně? Vždyť mi nic nebylo!"

"Domnívala jsem se, že je ti nevolno! Byl jsi tak bledý!"

"O tom vůbec nevím! Jistě jsi

se mýlila Matyldo!" řekl Kvido a jeho hlas lehce se zachvíval.

Matylda významně se podívala na matku.

Paní Lipková odpovéděla jí sotva znatelným kývnutím.

"Ta osoba je živá kronika!" ozvala se nyní paní Lipková, narážejíc tím na Květoňovou. "Co ona všechno neví! Ale s tím zasnoubením slečny Anny bude to asi pravda! - sice by to nebyl pan Cetler tak určitě tvrdil! Nu, co na tom divného? Takové děvče přece nezůstane starou pannou!"

"Slečna Anna nemá však žádnou známost!" namítala Matylda. "Kvido by přece snad něco o tom věděl! Vid', Kvido, že k Cetlerovým nikdo nedochází!"

Mladý Lipka odpovéděl jen záporným pokynem hlavy, a horlivě obracel listy objemné knihy.

"Přála bych Cetlerovým, aby se jim dcera provdala - už k vůli těm posměváčkům!" ozvala se paní Lipková po chvíli. "A slečně Anně bych přála hodného muže, aby s ním byla šťastna, jak toho pro svou dobrotu zasluhuje!"

XIV.

V Praze bylo o jednoho doktora více.

Kvido, nyní už MUDr. Kvido Lipka, vracel se ze své promoce. Seděl s matkou a se sestrou v kočáře, a za nimi jely ještě dva kočáry. - V jednom hověl si pekař Cetler se svou manželkou a dcerou, ve druhém seděl Adolf s venkovskou tetou a jejím synem.

Když už byl určen den, kdy Kvido bude veřejně prohlášen doktorem veškerého lékařství, pan Cetler požádal soukromého učitele svého nejmladšího synka, aby ke své promoci pozval také panímámu Součkovou a Vítu.

Kvido ochotně slíbil a slibu svému dostál. Ze také paní Cetlerová dopsala své sestře, nevěděli; rovněž ho zůstalo tajno, že paní Součková poslala odpověď a jaká ta odpověď byla.

Ale venkovští hosté opravdu přijeli, a byli přítomni slavnému povýšení jim známého, sympatického mladého muže na doktora.

Když bylo po promoci, usedli všichni do kočárů - Lipkovým nebylo možno zdráhati se, když pan Cetler už před tím poslal pro ně fiakr, jenž je dovezl k univerzitní budově.

Na zpáteční cestě seděli Lipkovi mlčky v kočáře, zabráni v myšlenky.

Mladý doktor byl neobyčejně vážný, jeho sestra se blaženě usmívala, a jejich matka chvílemi setřela si slzu, kterou jí vynutilo radostné pomýšlení, že milovaný syn šťastně došel cíle.

Vzpomínala na slavnostní akt ve velkém sále promočním; s hlubokým pohnutím připomínala si řeč nového doktora, ve které vděčně vzpomněl své dobré matičky a obětavé sestry, které děkuje, že se stal, čím jest nyní. A potom blahopráno novému doktorovi . . . jak byla pyšna na svého syna!

Lipkovi jeli okolo domu, v němž bydleli; ale nevystoupili zde. Musili slavně přislíbiti panu Cetlerovi, že po promoci zajedou do jeho bytu - "jenom na jediný přípitek novému panu doktorovi," jak se vyslovil pekař.

Hrčely tedy tři kočáry dále, až posléze stanuly u domu Cetlerova.

Netrvalo dlouho, v prostorném bytě rodiny Cetlerovy bylo hlučno. . . .

Domáci i hosté zatím usedli v saloně, aby spolu pohovořili.

Kvidona ani pana Cetlera nebylo však mezi nimi viděti. Tou dobou seděli v nejzazším pokoji, kam byl pan Cetler překvapeného doktora pozval "na důvěrné, přátelské slovíčko."

"Pane doktore," ozval se pekař, "znáte mne už dosti dlouho a tedy víte, že jsem člověk přímý - co na srdci, to na jazyku. A přece jsem byl zatažen do tajemníkůřství - donutili mne k tomu: chtěj nebo nechtěj, ale ty musíš! No, abych nelhal, tak to vlastně nebylo. Žádný nátlak - ale co má člověk dělat, když vidí, že se svou povolností jinému zavděčil! - Byl jsem do něčeho zasvěcen, dlouho jsem musil mlčet, ač mne to dost tlačilo na jazyku. Dnes však už smím mluvit - a proto jsem si vy-

žádal tuto důvěrnou rozmluvu s vámi, pane doktore!"

"Kterémužto přání jsem ochotně vyhověl, pane domácí!" usmál se Kvido.

"Což vy - vy jste vtělená ochota! Jste dobrý člověk a já vás mám opravdu rád!"

"O tom jste mi podal již nesčetné důkazů, pane domácí!" - řekl Kvido s pohnutím. "Lituji, že nemohu svou vděčnost jinak vám projevit, než upřímným díkem a vroucím přáním, aby vám Bůh odplatil vše, co dobrého jste nám prokázali!"

"Rádo se stalo, pane doktore! Než o tom už nemluvme. Musím se vrátit k tajemství, o němž bych byl už rád, aby přestalo býti tajemstvím."

Vzal Kvidona za obě ruce a pohlížeje mu do očí, zeptal se: "Pane doktore, je to pravda, že vám moje dcera není lhostejnou?"

Doktor Lipka sebou trhl, zbledl a hned zase zčervenál.

"Pane domácí - kterak mohla ve vás vzniknouti tato domněnka?" pronášel ve velkých rozpácích.

"Vaše maminka i vaše sestra jsou bystré pozorovatelky; zmínily se o leččems mojí manželce, a ona z toho usoudila, že máte Annu rád! Mýlí se nebo se nemýlí? Jen žádný ostych, pane doktore - já rád slyším pravdu! Tedy . . .?"

"Nezapírám," zašeptal Kvido a ve zmatku sklonil hlavu.

"Podivno," vrtěl pan Cetler hlavou. "Vy tedy máte rád naši Annu - a ona vás má také ráda, pane doktore!"

"Věděl jsem to již dávno, pane domácí!" doznával mladý lékař nejistým hlasem.

Pekař spráskl ruce.

"Vy jste to věděl - už dávno věděli! A přece jste si počínal tak, jako byste ničeho netušil, a nechal jste to ubohé děvče trápit se a vzdychat!"

"Nemohl jsem jinak, pane domácí!"

"A proč pak?"

"Musil jsem tajiti své city, a bych slečnu Annu neučinil snad ještě nešťastnější! Nikdy jsem ne-

zapomněl na propast, která mne od ní dělí!"

"Hleďme - propast! A jaká je to propast, pane doktore?"

"Jsem z chudé rodiny, pane domácí, nemám žádného majetku."

"A tohle je dobré! On prý nemá žádného majetku! Což vaše vědomosti - váš titul od dneška - to není nic?"

"Jiní mají také titul - a ještě bohatství!"

Pan Cetler, přemožen city, stiskl mu upřímně ruce.

"Pane doktore, jste řádný muž! Nyní si vás tím více vážím! Ctí vás opravdu, že jste tak skromný, že jste tak slavně dovedl zvítěziti nad svým srdcem! Panečku, já to znám, jak mocná je láska a jak těžko se krotí; vždyť jsem byl jednou také zamilován! Mám z vás radost, velikou radost - jste mi teď ještě milejší. - A teď, když jste se mi konečně vyznal, povím vám o tom tajemství. Hezky poslouchejte! - Moje manželka už dávno mi pověděla, že se do vás Anna zakoukala. Překvapilo mne to - proč bych zapíral? Ale když jsem uvažil, jaký jste a co z vás bude, pomyslí jsem si konečně: Z toho mračna mohl by býti déšť! Dohodl jsem se s manželkou a umínili jsme si, že už nebudeme Anně sháněti ženicha. Jestli si zatím Anna oblíbí někoho jiného a bude-li jí hoden, nebudeme jí činiti překážek; jinak však vyčkáme, jak se to dále utváří. Anně jsme ovšem neřekli ničeho, Adolfovi teprv ne; ten by toho nebyl sestře smlčel! A my jsme nechtěli, aby vám snad sama nadcházela, když jsme nevěděli, jestli se snad nerozhodnete pro jinou! Vaši už také tušili, co se děje s Annou - jsou obě rozumné a poctivé jako vy! Slečna Matylda promluvila s mojí manželkou, že prý nesmí dopustiti, aby Anna snad byla nešťastna svou láskou k vám, kdybychom my odepřeli svolení. Prosila mne, aby to Anně rozmluvila, dokud ještě není pozdě. Naše máti pak jí dala odpověď - docela v souhlasu se mnou. Že totiž nebudeme Anně brániti v lásce k tomu, kterého si vyvolila. A tu ji

prosila slečna Matylda, aby Anně o našem rozhodnutí ničeho neřekala, ona že vám o tom také nepoví. Byli jsme srozuměni, nechali jsme běžeti, jak to běželo. Anna se trápila nad vaší chladností, a my jsme někdy opravdu nevěděli, na čem jsme, jestli totiž není Anna nešťastně zamilována. Až nedávno svědčila se vaše maminka naší, že se domnívá, naše Anna že je vám přece milá. Chtěl jsem mít jistotu a proto jsem vás dnes vyzval k rozmluvě mezi čtyřma očima. Ted' to konečně vím!"

"Pověděl jsem vám to, pane domácí, jenom na vaši výslovnou žádost!" ozval se Kvido rozdechavým hlasem. "Jinak byl bych o tom vůbec pomlčel!"

"Tedy byste se nebyl ucházel o moji dceru?"

"Nebyl bych se toho odvážil, pane domácí! Leda, až bych měl slušné postavení; ovšem nebyla-li by slečna Anna do té doby již zadána anebo dokonce snad již provdána! A ted' vás prosím, pane domácí, abyste se na mne nehoršil. A jestli se vám moje vyznání snad zdá příliš směšným, nesmíte se, prosím, o něm nikomu zmiňovat!"

"Nu, uvidíme, uvidíme, co se dá dělat!" odvětil pan Cetler. "A ted' abychom se už vrátili ke společnosti. Jistě už by všichni rádi seděli v jídelně - a já teprve!"

Chytil se Kvidona pod paží a tak jej odvedl do salonu.

Paní Cetlerová se usmála na manžela, paní Lipková a Matylda radostně pohlédly na sebe. Adolf bavil tetu a bratrance - jenom Anna byla smutná a zádumčivě pohlížejíc do prázdna, naslouchala - či vlastně neposlouchala, co jí Pepíček povídal.

Také on byl v saloně, rovněž i jeho bratři - pekaři, všichni svátostně oděni.

"Prosím vzácnou společnost, aby prominula, že jsme ji nechali tak dlouho čekat!" omlouval se pan Cetler. "Však už jdeme ke stolu!" Otevřel dveře jídelny.

Dlouhý stůl byl bohatě pokryt zákusky, láhvemi vína a květinami ve vázách.

Všichni usedli.

V tom zdvihl se pan Cetler, podíval se na manželku a povzbuzen jejím úsměvem, odkašlal si a zahovořil:

"Drazí přátelé! Oslavíme dnešní povýšení našeho milého pana učitele na doktora. Při té příležitosti mohli bychom hned také ještě něco jiného oslavit!"

Obrátil se ke Kvidonovi a k Anně, kteří seděli podle sebe.

"Vy dva mladí - vy prý se máte rádi!" řekl chvějícím se hlasem. "Pravda-li to, vstaňte, a přede všemi si podejte ruce!"

Kvido se začervenal, Anna zbledla. Byla tak překvapena, že se o ni pokoušela mdloba.

"Nuže . . . ?" ozval se zase pan Cetler.

Tu zdvihl se Kvido, vzal Annu za ruku a vedl ji k jejím rodičům.

"Miluji slečnu Annu, a jestli ona ničeho nenamítá, odvažuji se prosby: abyste mi ji zaslíbili!"

"Chceš jej, Andulko?" usmál se pekař a oči mu zvlhly.

"Tatínku!" zmateně zvolala dívka a zardívajíc se jako polní mák, sklopila oči.

"Nuže, mé děti - tímto vás před všemi zasnubuji - dej vám Pán Bůh štěstí a požehnání!"

Objal a políbil Kvidona i radostně plačící Annu.

"A ted' ty, maminko!" obrátil se ke své manželce.

Paní Cetlerová přivinula dceru k srdci a Kvidonovi podala ruku.

"Jsem přesvědčena, že bude s vámi šťastna. A doufám, že také vy po jejím boku naleznete štěstí, jakého plnou měrou zasluhujete!"

Nyní přistoupila ke snoubencům paní Lipková; hojné slzy kapaly jí po tvářích.

"Žehnám vám, drahé děti . . ." oba před ní poklekli a ona jim vložila ruce na hlavu - "Bůh buďž vždycky s vámi . . ."

Pohnutím nemohla dále mluvit. Sklonila se k nim a s pláčem je líbala.

Přistoupila Matylda, usmívajíc se v slzách a srdečnými slovy projevila svou upřímnou radost z jejich zasnoubení.

"Sestřičko drahá!" bouřlivě ji

objala Anna.

"A já jsem především tobě zavázán díky za veškeré svoje blaho a štěstí!" řekl Kvido vroucně a políbil sestru na čelo. "Nebýti tvoji obětavosti . . ."

"Vždyť jsi můj bratr!" prostě odmítla jeho vděčností překypující uznání. "Tvé štěstí jest mým štěstím!"

Ted' blahopřáli snoubencům také paní Součková a Vít.

I mladší synové Cetlerovi přinesli několik slov - ovšem ne bez jistého ostychu. Pepíček zlíbal s jásotem Annu, a měl velkou radost, když jej pan doktor - jeho milý učitel - laskavě políbil.

"A co ty tam sedíš jako zkamenělý?" obrátil se pan Cetler k Adolfovi, jenž se nehnul od stolu a mlčky přihlížel dojemným výjevům.

"Jsem opravdu zkamenělý, tatínku!" zvolal malíř. "Zkamenělý úžasem! Dnes bude se u nás zapíjet dvojí promoce: přítele Kvidona na opravdového už doktora a sestry Anny na příští paní doktorovu! Pak se nedivte, že jsem jako přimrazen!"

"Tedy se zase odmrazí!" zasmál se otec. "A vykoněj svou povinnost společenskou!"

S přetvářenou námahou vstal Adolf a šel ke snoubencům.

"Anna je naše - doktore, - tys ted' už také jako náš. - Co vám mám přát? Abyste - abyste . . ."

Žertovnost jej opustila. Okamžik byl příliš vážný, hluboce jej dojal. Z očí mu vyskočily dvě slzy - mlčky objal přítele i sestru. V jídelně zavládlo ticho, všichni byli dojati.

"A ted', drazí, ke stolu!" zvolal pan Cetler.

Netrvalo dlouho, jídelnou rozproudila se příjemná nálada, - hlučný hovor zazníval, pronášeny přpitky.

Adolf žertem se hněval na všechny, že dnešní zasnoubení upekli pod pokličkou, aniž by on byl dost málo zvěděl, co se chystá.

"Neměli jsme ještě zajištěno, že při dnešní oslavě promoce dojde také ještě k jiné oslavě!" vykládal mu otec. "Věděli jsme že Anna

má ráda doktora, ale nevěděli jsme určitě, jestli on také po ní touží. Teprv dnes se mi s tím světil. Hochu, je to charakter! Měl ji už dávno rád a nechtěl se o její přízeň ucházet, aby prý se neřeklo, že chudý ze zlátných úmyslů vtírá se do bohaté rodiny. A byl by i nadále mlčel, kdybych nebyl na něho zpříma uhodil! To je člověk, co? K pohledání!"

"A já nevěděl nic, ale zholanici!" založil Adolf ruku v bok. - "Ani že ona jeho, ani že on ji má rád - nic jsem nevěděl, ba ani netušil! Jak teď budu malovat, když jsem tak krátkozraký?"

"Máš nastávajícího švakra doktora - on tě vyléčí!" zažertoval také pan Cetler. "A musí tě vyléčit brzy, abys je také mohl vymalovat jako ženicha a nevěstul!"

"Taký že vymalují, tatínku!" živě přisvědčil Adolf. "To bude znamenitý svatební dar! Plátno - životní velikost . . . už aby ta svatba byla!"

"Bude, synu, bude, dá-li Pán Bůh!"

A také byla.

Za krásného dne požehnáno manželskému sňatku MDra Kvidona Lipky, prvního asistenta kliniky s Annou Cetlerovou.

Novomanželé dostali krásný byt v domě Cetlerových; byla v něm už zařízena také příští ordinace síň doktorova, až zahájí svou praxi.

Pokoje vyly vykrášleny originály Adolfými; nejkrásnější z nich byla olejomalba, představující Kvidona a Annu ve svatebním úboru.

Mladý lékař štědrostí svého tchána měl teď už zajištěnou budoucnost. Chtěl nyní splatit matce a sestře svůj dluh vděčnosti.

Matylda však mu odpovíděla: "Jsem, chvála Bohu, zdráva a ještě ne tak stará ani ne slabá, a bych prací rukou svých neuživila sebe a maminku. Děkuji ti, milý bratře, za tvou nabídku, abychom se přestěhovaly do tvého bytu. - Víím, že bychom u vás našli lásku a vlídnost - přec jen však bude lépe, když i nadále budeme

žít samostatně. Chceš-li něco učiniti, pamatuj na maminku - pro případ, že bych já dříve umřela. Já se ve světě neztratím!"

Přemlouval ji Kvido, přemlouvala ji jeho choť, také manželé Cetlerovi činili jí různé návrhy. - Ona však všechno vlídně, ale rozhodně odmítla.

Když konečně Kvido zahájil svou praxi, pomyslíla Matylda, aby si zařídila skromný modní salon. Do začátku měla slušné úspory ze své pilné práce.

Bylo nutno najít vhodnější byt. Cetlerovi nabídli jí jej ve vlastním domě. Přijala, avšak jen s tou podmínkou, že bude platit jako každý jiný nájemník. Musili jí i

v tom vyhovět.

První její prací v novém působení byly svatební šaty pro nevěstu Adolfovu. Malý ženil se s dcerou z dobré rodiny, dívkou, jež vynikala všemi přednostmi. . . .

Čas plynul, lidé stárli, stárla i Matylda. Přibývalo mnoho nových rodin, ona však již zůstala svobodnou.

Bůh žehnal jejímu přičinění, - bezstarostně mohla hledět vstříc budoucnosti. Byla šťastna se svou staříčkou matkou, a těšila se ze štěstí a spokojenosti všech svých milých, kteří vždy k ní vzhlíželi s úctou, vděčně vzpomínající její obětavosti, jejího dobrého srdce, její ušlechtilosti. . . . (Konec)

Mája Nováková:

Pohozený Závoj.

XVIII.

Jako zjev z jiných světů vyhlížela Marcela v oblacích svatebního závoje, který jako stříbrná mlha splyval po jejích bělostných šatech. - Stála sama uprostřed svého pokoje a čekala na Staňovu matku, aby jí připíala myrtové věneček. Hleděla do plochy zrcadla, které věrně odráželo její rozkošný zjev a usmívala se tiše a šťastně při vzpomínce, až ji takto spatřil Staňa. . . .

"Je to možné, aby bylo na světě tolik štěstí pro mě, právě pro mě?" šeptala u vytržení, pozvedajíc k očím ruku, na jejímž prstu měl zanedlouho zazářit zlatý kroužek - symbol věčného spojení se Staňou. Opět jí prochvil pocit nevýslovného blaha, pohltil raní tiseň a neveselou náladu.

Kdosi prudce otevřel dveře a taktéž je za sebou přirazil. Marcela se otočila s radostným výkřikem:

"Staňo, - miláčku . . .", slova se jí však zadrhla v hrdle a paže, které se hotovily k objetí, klesly

podél těla. - Staňův obličej byl zkřiven hněvem, rty se mu třásly, a oči se mu leskly jako šíleni.

Marcela se chtěla otázat, co se mu stalo, ale úzkost a jakási strašlivá předtucha zmrtněla jí rty. - Myšlenka jako blesk projela jí mozkem a v zápětí zmocnil se jí pocit takové slabosti, že se musela opřít o hranu svého lůžka.

Několik vteřin mučivého ticha konečně přerušil Stanislav.

"Podvedlas mě!" vybuchl chraptivě. "Proč jsi se nepřiznala, že jsi byla milenkou barona Hellera, - proč jsi tehda o vánocích lhala?"

"Já - nelha - la - Stá - ňo . . .", zasténala trhaně Marcela. Její další slova zanikla v posupném Stanislavově smích: "Nelhala - nelhala! - Když jsi tak pravdomluvná, tedy snad nezapřeš ani toto." Rozevřel papírek, který držel v ruce. "Po večeri u smrku na stráni čeká Egon." - K osvěžení své paměti podotýká, že to bylo v hotelu "Hammermülle."

S Marcelou se zatočil pokoj. S veškerým úsilím však přemohla

záchvat mdloby a zajekala:

"Kdo - kdo, - ti to - řekl?"

"Chceš vědět? - Nuže, mladý Klein, a řekl mi ještě mnohem více. Jeho žena, moje sestřenice Zuzanka, byla s tebou v "Hammermulle" a byla svědkem tvého loučení s Hellerem. Ničemná, proradná! Přede mnou jsi si hrála na stydlivou panenku a s tím Němčíkem jsi se slézala večer v lese. Zapři to, zapři! máš-li tolik drzosti." Stanislavovi selhával hlas hněvem a oči se mu podlévaly krví.

Marcela se třásla jako v zimnici. Sly na ni mráčky, ale zoufalá snaha bojovat, bojovat za své štěstí vzpružila její síly.

"Nezapírám, Stáňo" promluvila namáhavě, "nezapírala jsem ani tehdy o svátcích. Jen jsem zamlčela, protože jsem se bála, že tě ztratím. Víš, byla jsem slabá, ale nebyla jsem prolhaná."

"Řekla jsi tehdy," vskočil jí do řeči, "že do té doby, co jsi opustila Podmokly, nevěnovala jsi žádnému muži ani myšlenky. Věřil jsem ti to, poněvadž z Podmokel jsi šla přímo k nám."

"Ne - z Podmokel jsem šla do "Hammermulle." Víš, že mě mladý Klein pronásledoval a jednou, bylo to začátkem května, učinil mi tak nestoudný návrh, že jsem se neovládla a dala mu políček. Po tomto jsem ovšem musela co nejrychleji zmizet z města, neboť byl schopen mě zabít. Nedovedeš si představit jak je mstivý. - Kam jsem měla jít? Domov nemám a u tvé matky jsem měla nastoupit až prvního června. Jela jsem nazdařbůh a po cestě ve vlaku jsem se dozvěděla o "Hammermulle". . . . Tam . . ."

"Tam jsi se tahala s Hellerem!" rozkřikl se Stanislav zuřivě. "Ovšem, teď chápu, proč jsi se tolik zastávala Němčí!"

Marcela smrtelně zbledla a vztáhla k němu sepiaté ruce. "Stáňo - pro Boha, nemluv tak, vyslechni mě dříve. - Já . . ."

"Mlč . . ." přerušil ji velitelsky. "Byla by to beztoho samá lež. - Proč jsi se nepochlubila, že jsi se v Praze scházela s Hellerem, že

na tvou žádost se za mě přimluvil? - Jsi vskutku obdivuhodně skromná."

"I to víš . . .", zaúpěla Marcela.

"Ovšem. Tos nepočítala, že by tě mohl Klein potkat a stopovat vid'? Pamno nevěsto, topící se v závoji nevinnosti, povězte mi, co jste dala svému baronkovi, - že vám tak ochotně vyhověl?" smál se jízlivě Stanislav.

Marcela zděšeně rozevřela oči a rty jí zbělely.

"Co - to mluvíš, Stáňo? Baron Heller je čestný člověk, který učil, co bylo v jeho moci a nežádal odměny. Mezi námi nikdy nebylo ničeho, zač bych se musela hanbit. Ujišťuji tě svou ctí."

"Ty - svou ctí . . .", rozesmál se Stanislav jako šílenec. "Ty - ty -!" Náhle se přestal smát a chladně se uklonil. "Poroučím se vám, slečno. My spolu nemáme nic společného. Nesklízím zbytky."

Marcela divoce zaúpěla a vrhla se k němu.

"Ne, ty nesmíš odejít. Stáňo - vyslechni mě a odpusť. - Ty nevíš, co jsem vytrpěla, - bála jsem se, že tě ztratím. Mám tě tak ráda, - smiluj se - Stáňo . . .!" Chopila se jeho ruky a pokleknuvši, tiskla k ní slzami zvlhlý obličej.

Stanislav pohlédl na ni dolů. - Jak byla krásná v tom sněžném hedvábí, které tak měkce lnulo k jejímu pružnému tělu. - A vzpomínka, že toto tělo objímal jiný, že rty, které on líbával v domněnání, že je první, okusily již virtuósní polibky muže světáka, naplnila ho opět slepým hněvem. Nevěda ani dobře, co činí vztáhl ruku k Marcelině hlavě, jakoby chtěl pohladit její hnědé vlasy, a - jediným pohybem strhl jí lehýnce upevněný závoj.

Marcela zvedla usazené oči a otázala se bezzvučně:

"Stáňo, co to děláš?"

"Odstraňuji symbol lži," zasmál se sarkasticky.

Marcela se prohnula jako při ráně bičem. Pustila jeho ruku, pomalu vstala a z jejich zsinálých rtů splynulo jediné slovo: "Stanislave . . ."

Tento se však otočil zády, vyra-

zil ze dveří a vlétl přímo do náruče Viktorovi.

"Jdu pro tebe. Přišel mládenec s družičkou."

"Ať jdou zase pryč," zasípěl Stanislav, "svatba nebude."

Viktor teprve nyní si povšiml jeho rozčuchaných vlasů a strhaných rysů. Jeho bystrý rozum utvořil si rychlý úsudek.

"Zusčín muž ti něco namluvil a tys tomu uvěřil. Styď se! To jsi čestný muž, když chceš couvnout před samou svatbou?"

"Proč mám já být čestným mužem, když Marcela není čestnou ženou? Nechci jí už ani vidět. - Pust' mě nebo - Viktore - přísám-bůh, - neručím za sebe."

"Kam chceš jít? Vždyť bude hnedle jedenáct hodin. Jsi šílený?"

"Ano, byl bych raději!" vykřikl Stanislav a odstrčil bratra, řít se na chodbu.

Viktor přejel si rukou čelo. V této spleť rychlosti událostí začala kolísat i jeho rozvaha a klid. Co počít, co počít? tápal se hezradně sám sebe a rozběhl se ke dveřím. Ty se náhle rozlétly a na prahu stála bledá a chvějící se paní Romanová.

"Pro Bůh, Viktore, co se děje? Potkala jsem Stáňu bledého jako zed' a když jsem se ho ptala, kam tak běží, zasmál se jen jako bez rozumu. Kam šel? Vždyť auto již čeká . . ."

Její úzkost vrátila Viktorovi chladnou rozvahu. "Nelekejte se, matinko," řekl chlácholivě, "Stáňo podle všeho utekl. Je rozčilen. Klein mu něco napovídal o Marcelce. Situace je dosti povážlivá a tím horší, že nejasná. Ale doufám, že Stáňo nejdéle za půl hodiny přijde zpět. Čerstvý vzduch mu vrátí rozum a smysl pro povinnost. Pojd'te, omluvíme to nějak jeho kolegovi a té slečně." Vzal ji jemně za loket a šli do salonu. Vstoupili, a překvapeně se podívali na sebe. Nebylo tu nikoho.

Paní Romanová rozčileně zavolala panskou.

"Aničko, kde je doktor Mráček a jeho snoubenka?"

"Odjeli, milostivá paní."

"Ježíši - jak to?" trhla sebou

paní Romanová a Viktor též zbledli. . . .

"Byla jsem právě tady u dveří milostivá paní," vykládalo ustrašeně děvče, "když přiběhl pan doktor Roman celý bledý, otevřel a vykřikl dovnitř: 'Jed' domů, Viléme! Děkuji ti, nebudu se ženit!'"

"Dobře, jděte," kývla mdle paní Romanová a když panská odešla, obrátila se k Viktorovi.

"Co tomu říkáte?"

"Že se Stáňa zachoval jako kluk!" řekl tento prudce a na jeho čele vyvstaly hrozné mraky.

"Neodsuzujte ho tak, nevíte, co se přihodilo."

"Stanislav je tuze vznětlivý, - znám ho dobře. Tropí scény pro věci, které by se daly vysvětlit v klidu. Co budeme dělat, když nepříjde?"

"Nejdříve musím dolů do kuchyně. Bože, jak je dobře, že nemáme hosty! Jaká by to byla blamáž," vzdychla paní Zuzana.

Viktor ji doprovodil dolů a opět se vrátil. Váhal ještě, stanul před dveřmi Marcelina pokoje. Bylo tam ticho jako v hrobě.

"Na kuchyni - na hosty - na všechno pamatují, jen na tebe si nikdo nevzpomene, ubohé dítě," zašeptal a když na zaklepání nedostal odpovědi, jat úzkostí, prudce otevřel dveře.

Marcela stála na téže místě, kde ji Stáňa opustil. Vedle ní, jako kopeček sněhu, bledl se pohozený závoj. - Tupě upřela oči na vstoupivšího a v tom pohledu bylo tolik němé bolesti, že se Viktor až zachvěl. - Tak se nedívají hříšnice a i kající Magdaleně odpustil Věčný Slitovník.

"Marcelo," oslovil ji Viktor měkce, bera ji za ruku studenou jako kus ledu, "co vám říká Stáňa?"

Marcele se zazmítaly rty v křeči, ale její oči dále týž nehybným pohledem se vpíjely do zorníček Viktorových. - Ty oči, ty oči.

"Pro Bůh - mluvte - plačte, jen se na mne takto nedívejte!" vykřikl Viktor úzkostlivě.

V tom jasné, kovové údery prořízly jedenáctkrát tísnivé ticho. - Nehybnou tvář Marcely přeběhla křeč, při posledním úderu náhle

hlasitě vzlykla a s úpěnlivým pláčem se zhroutila do Viktorových paží. . . .

XIX.

Paní Romanová hledajíc Viktora, setkala se s ním právě, když vycházel z Marcelina pokoje. . . . Když ji spatřil, přelétl jeho vážnou tvář vděčný úsměv.

"Jdete k ní, matinko? To jste hodná, ale bude lépe, necháme-li ji teď v klidu. Ať se vypláče. - Nepřišel Stáňa?"

Paní Zuzana mlčky zavrtěla hlavou.

"Potřeštěný chlapec," zachmuřil se opět Viktor, "máme ho snad hledat? Ale kde?"

"Je to zvláštní," pravila paní Romanová s nádechem ironie v hlase, "že stále jen na něho hubujete. Když on je vlastně ubohý, politováníhodný hoch. Zažil zajiště prudký otřes a zasloužil by spíše váš soucit, kterým vy však plýtváte na nepravém místě."

Viktor povytáhl obočí: "Míníte Marcelu?"

"Ano," řekla paní Romanová prudce. "Bud'te upřímný, Viktore! Byl jste u ní a nekáral jste ji. Ji, která přece všechno zavinila! Ona věděla, že Stáňa hledá ženu s křídly čistou minulostí a vědomě zamlčela svoji skvrnu na ní. - Ona si zaslouží tvrdá slova odsouzení a ne Stáňa, úplně nepřipravený na toto, pro něho strašlivé rozčarování!"

"Dobrá. Nemám sice jasného přehledu o tom, co se zběhlo, ale z toho, co jsem vypožadoval, utvořil jsem si již stručný úsudek. - Bratrovo chování omlouvá trochu jednak jeho mládí, povaha a to, že se stal obětí rafinované pomsty. Matinko, promiňte - ale muž vaší neteře je bídák, který se nešťítí takové podlosti, jako je zmaření svatby v posledním okamžiku. A ona, Zuzka, není o mnoho lepší; slyšela jste ji přece. - Šel jsem k Marcelce s úmyslem ji kárat a přiznávám se - neučinil jsem toho. Nalezl jsem ji tak zdrcenou, že jsem se až lekl. Nevím, jak mnoho je vina, ale mám dojem, že ne tolik, jak se jí přičítá. Ty její oči nejsou očima podvodnice. - Ma-

tinko, prosím vás, jděte pak k ní. Má k vám důvěru, svěří se vám."

Paní Zuzana se na něho dívala s lesknoucíma očima a když domluvil, propukla v ostrý smích.

"Ovšem, - ovšem, všichni jsou špatní jen Marcela je hodná. Nevinná trpitelka mezi bídáky. - A od kdy na vás, vy ledový Viktore, činí dojem ženské oči? Podivné, opravdu! - Lituji, ale nechce se mi poslouchat nějakou vyhlanou obhajobu; jsem vyčerpána, půjdu si odpočinout."

Vyšla a Viktor ohromen tonem i obsahem její řeči, ani se nepokusil, aby ji zadržel. Jen si zamnul rukou čelo a užasle zakroutil hlavou. - Tohle, že mluvila jeho matceha, k níž on vzhlížel jako ke vzoru ženské jemnosti? K neuvěření.

Otočil se ke dveřím Marcelina pokoje, kde se opět rozhostilo ticho. - "Ted' zbývá jen, abych ještě i já odešel. . . ."

Vstoupil do jídelny a zastavil se u slavnostně prostřené a bohatě květy okrášlené tabule. - Tam měli sedět novomanželé, tu družička s mládcem a zde vedle matky on, svědek. A zatím . . . Ticho jako po vymření panovalo v celém domě místo svatebního veselí a tím tísnivěji působilo tu, kde měly znít veselé přípitky.

Viktor nebyl přecitlivělý, ale v tu chvíli se nemohl ubránit jakémusi pohnutí. Maje po svém zvyku oči zúžené a zuby vtisknuté do dolního rtu, rozvažoval, nebylo-li by lépe, kdyby i on opustil tento dům zmatků a smutku, převlékl se a v práci zapomněl, že měl být dnes svědkem při bratrově sňatku s Marcelou. - Než se však ustálil, rozhlaholily se nad městem polední zvony, a do jídelny tiše vklouzla panská.

"Pane inženýre . . .", ozvala se nesměle, neboť měla před Viktorem vždycky jakýsi strach, "kde si přejete obědvat?"

Tázaný rychle vzhlédl. "Nemám ani pomyšlení na jídlo, Aničko. - Alespoň rozhodně ne, dokud jsem tady. Matinka tedy opravdu nepřišla ke stolu?"

"Milostivá paní si nechala do-

nésti jídlo do své ložnice."

"Je churava?"

"Zdá se. Je velmi bledá a nervosní. Ještě nikdy ke mně nebyla tak přísná jako dnes."

Viktor se přemítavě zadíval na sluneční pruh u svých nohou. Pak opět zvedl hlavu a přikročil blíže k děvčeti.

"Hled'te, Aničko, dnes se zde děly různé věci, které vás zajisté udivily. Dovedla byste se chovat tak, jako byste nic neviděla a neslyšela?"

"Vynasnažím se, pane inženýre," ujistila ho čiperně panská.

"Nezapomeňte tedy na to a jděte k slečně Janovské, je ve svém pokoji, a zeptejte se jí, jestli něco nepotřebuje."

Panská odběhla a Viktor se rozhodl sečkat se svým odchodem do jejího návratu. Ten se skutečně nedíval dříve než očekával. Za několik minut vklouzla Anička zase dovnitř a podivně trhaně oznamovala, že slečna Marcela prosí, aby k ní pan inženýr přišel.

Viktor se podívil. V tom si povšíml lépe panské a shledal, že má plné oči slzi.

"Co je vám, proč pláčete? Stalo se snad něco slečně Janovské?" vyzvídal znepokojeně.

Đevče vzlyklo, zavrťelo však záporně hlavou a vyklouzlo ze dveří. . . .

Viktor, stále ještě ne zcela upokojen, zaklepal na dveře Marcelina pokoje. Tichý hlas vyzval ke vstupu.

Vešel. - Marcela seděla v rohu pohovky, kamž ji dovedl, když mu s pláčem klesla do náruče, - ve svých svatebních šatech a s očima vyplakanýma do krvava. Viktor ted' chápal, proč panská slzela. . . .

"Posad'te se, Viktore," promluvíla slabě Marcela a ukázala na místo vedle sebe.

Uposlechl váhavě. Čekal s jistotou otázku, vrátil-li se Stanislav a bál se scény, která bude následovat po jeho odpovědi.

"Viktore", začala tiše Marcela, (oslovenému přeběhl po zádech mráz), "děkuji vám za vaši účast. Vy jediný jste si na mě vzpomněl,

když mi bylo nejhůř. Toho vám nezapomenu nikdy. - Chtěl byste mi ještě prokázat tu laskavost a říci mi co o celé věci, či o mně soudíte? Mně na tom ted' velmi záleží."

"Nebylo by lépe počkat s tím až později?" odporoval jemně.

"Ne, Viktore. Chci si odbýt všechnu bolest najednou. Povězte mi otevřeně, prosím. Pokládáte mě také - za - milenku barona Helle-
ra?"

Viktor dobře pochopil rozsah slova "také", - avšak odpověděl vyhýbavě: "Uznáte snad sama, že nemohu podávat úsudek já, který o stavu věci je zpraven jen nepatrně. Jen tolik mohu říci, že hned před měsícem jsem pojal podezření, že mezi vámi a Hellerem je nějaký vztah, neboť jeho zasáhnutí do bratrovy věci mohlo se stát jen na váš popud, Marcelo."

"Stalo se též . . .", přikývla mdle. Opatrná slova Viktorova ji zabolela. A přece to byl jediný člověk, který ji neodsuzoval příkrými slovy dříve než ji vyslechl.

"Ne, - nemám vám za zle . . .", potřásla hlavou, "je to skutečně podivné a nechápu, že jsem to byla tenkrát já. - Ale představte si; - čtyři roky vyplněné jen jednotvárnou prací v kanceláři a pak náhle skoro celý měsíc volnosti. - K tomu si přimyslete rozkvetlou májovou přírodu a mladého krasavce s dokonalým uměním světáckého Don Juana. - Líbil se mi, ale nezmátl mě. Věděla jsem dobře co dělám, když jsem jednou při snídani vyslala k němu úsměv - který dle předcházející úmluvy znamenal, že jsem svolna k romantickému dobrodružství. - Nevím, jestli bych vám to dovedla podat tak, jak si přeji, abyste to pochopil. Proto bude lépe, když vám dám přečísti svůj deník . . ."

Naklonila se ke stolu a vyňavši z jeho zásuvky vázaný sešit uzavřený na zámeček, podala ho Viktorovi.

"Přečtete si ho," pravila vsunujíc do zámečku plochý klíček, "je psán s myšlenkou, že ho nikdy nikdo nebude číst, - tedy naprosto upřímně. - Nesčíslněkrát jsem se

chystala dát ho Stáňovi, ale vždycky mě opustila odvaha. - Měla jsem ho příliš ráda a bála jsem se, že ho ztratím. - Mojí největší vinou je, že jsem byla slabá a mlčela jsem. To, co se dnes stalo, mohlo se stát dříve a bylo by to alespoň méně pokořující. - Až si ho přečtete, - dejte mu ho, prosím, sám, ano?"

"To udělám, ale ono první asi ne," řekl Viktor zamyšleně, bera od ní svazek, "nemohu se zbavit pocitu, že bych byl indiskretním. Jakým právem měl bych já, který přec celkem vzato, stojím stranou všech událostí, pitvatí vaši minulost?"

"Jakým právem?" napřímila se trochu Marcela a chřípí jejího jemného nosíku zachvělo se v zrychleném oddychování. "Právem člověka, který jediný o mně věděl, když všichni na mne zapomněli, který první pozvedl ruku nikoliv k ráně, ale k soucitnému pohlazení. - A ted', - snažně vás prosím, Viktore, nechte mě samotnou . . .", zaprosila pojednou a zatřásla zuby do rtu, aby ještě chvíli udržela vládu nad sebou.

Viktor vstal a podal jí ruku: - "Spolehejte se na mě, Marcelo."

Zašeptala díky se statečným posmáním, ale jakmile za ním zapadly dveře a dozněly jeho kroky, klesla na kolena a s bolestným záupněm vtiskla svou tvář do pohozeného závoje. - "Nevrátil se, - nevrátil se . . ."

Po drahé chvíli začala se pomalu, jakoby stále ještě na něco čekala, svlékat ze svých bílých šatů nevěsty. - Položila je na lůžko tak, jak ráno ležely připraveny, - zadívala se na ně a opět bolesti, prudké a drtící zachvátily ji plnou silou.

"Mé tušení, - Stáňo, - Stáňo!"

XX.

Stanislav Roman probudil se druhý den oblečený ještě v úboru ženicha na jedné z postelí svého bytu, který měl být jeho manželským hnízdečkem. - Hlava mu třesla, hrdlo měl vyprahlé a podivnou chuť na něco kyselého. - Jen jako v mlhách se pamatoval, že se včera kdesi dlouho potlou-

kal, pak zapadl do hospůdky v předměstí a pil, - poprvé v životě, až se rozjařil a zapomněl, že v tu dobu měl vlastně už být šťastným manželem. - Pozdě v noci dovrával s posledním zbytkem jasného vědomí k bytu, od něhož klíče měl náhodou v kapse a oblečen vrhl se na jednu z postelí v manželské ložnici, kde se měl dnes probudit jako nejbláženější smrtelník.

A místo toho se probouzel v náladě šibeniční. Tupá bolest v hlavě nedala mu více usnouti a slunce, tryskající sem nezastřenými okny, bodalo ho do očí, červených a pálicích od prohýřené noci. - Zabručel nesrozumitelnou kletbu a obrátil se obličejem do peřin. - Kdyby jen mohl spat, zaspát ten prokletý den, který mu přinese jenom novou trýzeň.

Náhle jím kdosi prudce zatřásl. S námahou otevřel rozespalé oči a spatřil nad lůžkem se sklánějícího Viktora. - Ve stavu, v němž Stanislav byl, nebyl jeho mozek schopen luštit záhadu, již byla bratrova přítomnost zde. Nepocítil také ani nejmenší touhy zvěděti to. Sklesl zas na polštář a zabručel nevrle "Nech mne spát!"

Ku podivu. Viktor, ač to neměl ve zvyku, uposlechl. Vzpřimil se a Stáňa zaslechl vzdalující se kroky a cvaknutí dveří. - To se za několik minut opakovalo a právě, když se Stanislavovi podařilo přijíti zas do jakési polodřimoty, ucítil na svých skráních i čele ledově studený dotyk a v zápětí Viktorův hlas rozkázal suše: "Vstaň!"

Studený obklad působil blahodárně. Stáňa opět prohlédl, avšak uposlechnout výzvu nehodlal.

"Ono se ti pěkně řekne vstaň", zavrčel, "když ti nic není. Kdyby ti bylo jako mně . . ."

"To bych se musel také opt," přerušil ho Viktor pohrdavě. "Tak bude to? Už je deset hodin."

Stanislav cosi mumlaje, pomalu se posadil a přidržuje si jednou rukou k čelu mokrý šátek, který měl zásluhu, že se mu myšlenky začaly jasnit, vzpomněl si náhle.

"Jak jsi se sem dostal?"

"Dveřmi," odvětil Viktor krátce

a na vyjevený Stáňův pohled, - vysvětloval: "Ano, můj milý, nechť jsi je pootevřen. Div divoucí, že to tu někdo nevykradl i s tebou, což by, upřímně řečeno, - žádná škoda nebyla." - Spočinul na bratrovi pohledem, v němž se mísila útrpnost s odporem. - Stanislav rozcuchaný, s opuchlými očima, v uválených a zablácených šatech seděl na neodeštělané posteli, jejíž bělostná, pracně vyšívaná pokrývka byla smačkána a pošpiněna jeho lakovými střevíci, které rovněž byly v žalostném stavu. - Tohle že byl ten vždy pečlivě oblečený a téměř žensky jemný Stáňa? Co by řikala Marcela, která snad probděla noc v hoři a touze po něm, kdyby viděla, jak ho připravil jeho utěšitel alkohol?

Viktor, maně zavadil pohledem o druhé lůžko a pak se opět vrátil k stínu vedle, představující jeho bratra. V jeho přimhouřených očích svíto opovržen.

"Slabochu! - Nedovedl jsi nic lepšího než se opít? Ty, - lékař, - člověk s akademickým titulem zachoval jsi se jako poslední dělník z periferie. Styď se. Je to smutné, že neumíš bolest snést trochu důstojněji!"

Tato drsná slova účinkovala na Stáňa ještě lépe než studená voda. Vyskočil na nohy a třesa se zlostí zasykl: "Klid se, odkud jsi přišel. Kdo ti říkal, abys za mnou lezl?"

"Nikdo. Hledal jsem tě v nemocnici, kde už, - díky žvanivosti tvého kolegy, kolují prý velmi pikantní a fantastické historky o tvé zmařené svatbě. Obrň se trpělivostí, než se tam zas vypravíš. - Pak nazdařbůh šel jsem sem a nezavřené dveře mi pověděly, že jdu dobře. - Byl jsem sice na něco připraven, ale že tě najdu takhle zřízeného, přece se nenačal."

Stanislav se cynicky zasmál.

"Musel jsem si přece nějak nahradit svatební noc. Marcela . . ."

"Ani slova víc!" zahřměl Viktor. "Uděláš nejlépe, když vezmeš studenou sprchu a shodíš ze sebe tyhle hadry, abys byl aspoň podo-

ben člověku. Máš tu nějaké šaty?"

"Ovšem, vždyť jsem tu už přestěhován se vším. Podívej se," ušklíbl se Stanislav a potácivě přistoupiv k jedné ze skříní, otevřel ji dokořán.

Viktor zběžně pohlédl na pověšené obleky.

"To se hodí. Udělej tedy, jak jsem ti řekl. Dnes asi s tebou už nebude rozumná řeč, ale zítra s tebou musím mluvit. Kde tě najdu?"

"Nenajdeš mne vůbec," - řekl Stáňa ku podivu klidně.

"Nemluv nesmysly. Mám pro tebe něco důležitého. O Marcelu."

"Ted' máš dvojnásob jisté, že mé budeš nadarmo hledat!" rozkřikl se Stanislav, rázem pozbyv svého klidu. "Nechci o ní ani slyšet, o té . . ." Viktor přiskočil a zakryl mu rukou ústa právě včas, než mohl vypustit ošklivé slovo.

"Sketo," rozdrtil zlobně mezi zuby, "neumíš nic jiného nežli utéci a nebo hrubými slovy napadat nepřítomné. A to všechno skrz nějaký stoprocentně okořeněný tlach drzého a mstivého člověka. To jsi muž?"

Otočil se na podpadku a beze slova rozloučení opustil ložnici. - prošel předním pokojem, - pak předsíní a nahlédl do kuchyně. - Zde tedy měla ode dneška Marcela žít. - A zatím roztomilý, s takovou láskou a vkusem zařízený byt, je prázdný s jediným, jak se zdá, ne zcela přičetným člověkem.

Přibouchl dveře, neboť cítil, že zas na něho padá divná tíseň jako včera, když stál u prázdné tabule. Vydechl volněji až na ulici a chvatně zamířil k nepříteli vzdálené vile svojí matky.

Panské, jež mu otvírala, tázal se na Marcelu. Uslyšel, že včera celý den nepojedla ničeho, až dnes ráno trochu čisté kávy. Přemítal chvíli, pak poslal vzkaz Marcelu, jestli by ji mohl vidět. Za několik minut poté přestupoval, po třetí od včerejšího dne, prah pokoje nevěsty svého bratra.

Jediný pohled na ni pověděl Viktorovi, že prodělala jednu z nejhorších nocí ve svém životě. -

Místo kvetoucí, smavé Marcely stál tu její stín s tmavými kruhy kolem očí, které ještě včera v tuto dobu hleděly s důvěrou vstříc budoucnosti.

Marcela pod jeho pátravým pohledem sklopila hlavu. Věděla, že být se tvářila sebe statečněji, nemůže utajit stopy svého žalu, a ona nerada dávala svou bolest na pospas cizím očím.

Viktor uvědomiv si svůj zkoumavý pohled, odtrhl od ní oči a teprve nyní si povšimnul, že uprostřed pokoje stojí otevřený kufr, - zpola naplněný šatstvem.

"Co to má znamenat?" tázal se překvapeně.

"Stěhuji se," dala Marcela v odpověď.

"Kam?"

"Nevím ještě. Prozatím si najmu byt v hotelu. Tady nemám práva déle zůstat. Společníci již nejsem a - členem rodiny rovněž ne."

"Co tomu říká matinka?"

"Neviděla jsem ji dosud."

Marcela své odpovědi pronášela tichým, jakoby unaveným, ale zřetelným hlasem. - Po poslední se sklonila ke kufru a začala rovnat tam uložené věci.

Viktor ji pozoroval a mlčel. To, co chtěla učinit, bylo vlastně správné. - Chování jeho matky svědčí o zaujatosti a Marcela by sama šlapala po své osobní hrdosti, kdyby pojídala chléb milosti v naději na možné smíření. - Představil si Stanislava tak, jak ho viděl nedávno a téměř se otfásl. - Jak by to asi působilo na Marcelu, kdyby byla spatřila svou modlu? Mimoděk kmitla se mu hlavou nadšená a vroucí slova jejího deníku, jimiž kladla k nohám svého snoubence svůj obdiv a zbožňování. - Pocítil cosi jako škodolibou radost, ale v zápětí se zastyděl a přistoupiv blíže k Marcelce, pravil s teplou účastí:

"Povězte mi alespoň, co zamýšlíte."

"Budu si hledat místo v kanceláři," odpovídala Marcela zas tak monotonně. "Než je najdu, mám ještě nějaké peníze, co mi zbyly od kupování výbavy."

Viktor chvíli přemýšlel.

"V naší továrně hledá se právě česko-německá korespondentka k okamžitému nastoupení. Podmínky jsou arciže trochu větší."

"Jaké . . .?"

"Perfektní znalost češtiny i němčiny, rovněž obojí těsnopis, zručné psaní na stroji a nejméně dvouletá praxe."

"To všechno ovládám dobře," - přikývla Marcela, "a praxi mám čtyřletou. Kdybyste mi dal laskavě adresu, podala bych si žádost."

"Myslím, že jí nebude ani třeba, když mi svěříte svoje doklady," řekl Viktor nedbale.

Marcela mu podala ruku. "Budu si velmi vážit vašeho doporučení."

"Jste tedy pevně rozhodnuta odejít?" tázal se, nespouštěje její ruku.

Marcele se zatřásly rty. "Uznejte - Viktor, že bych neměla mít ani trochu hrdosti. - Víím, jsem také vina, ale ne tolik, jak mi všichni přičítají."

"Mne mezi ně nepočítejte, Marcela," řekl Viktor vážně. Stiskl jí ruku a poté ji pustil. "Tak ujednáno. Opatřím vám prozatím pokoj v hotelu a k večeru pro vás přijdu. Na shledanou!" rozloučil se přátelsky a rychle vyšel z pokoje.

XXI.

Paní Romanová ho přijala s ironickým úsměvem, který měl patrně něco zakrytí, ale neřikala ničeho. Na pohled pozorně vyslechl jeho zprávu jak marně hledal Stánu v nemocnici a kde a v jakém stavu ho konečně našel. - Když skončil, podotkla lhostejně: "Zvláštní náhoda, že měl s sebou klíče."

Viktor strnul. Tak málo zájmu tedy měla na celé události, - že všechno odbyla jen poznámkou o takové malichernosti? Včera se její neúčast dala omluvit rozčilením, ale dnes bylo znáti, že zaujala nepřátelské stanovisko vůči Marcelce. - Opět neměla ani slůvka pokárání pro Stanislavovo chování. Byl její dřívější jemnocit pouhou maskou, kterou nyní odhodila? Přeje tedy Marcelce, co i jí se kdysi stalo? Nezodpověděl si

tyto otázky, neboť cítil, jak nemile by se to dotkla kladná odpověď. Potlačil však svou rozladěnost a řekl starostlivě:

"Víte, matinko, že Marcela chce odejít?"

"Tak a kampak?" zněla netečná otázka, jež načrtla na Viktorovo čelo kolmou rýhu.

"Nastoupí místo v kanceláři jako dříve. Co tomu říkáte?"

Paní Zuzana pokrčila rameny. "Bože můj, co bych mohla říkat? Já přece nemám pražádného práva jí něco zakazovat."

"Ovšemže, ale rovněž ne odsuzovat. Pozoruji, že jste proti ní zaujata, matinko, a dovolu, abych vám vytkl, že neprávem. - Máte pouze nejasnou představu o tom, co se přihodilo. To dělá ve vašich očích Marcelu špatnou a ona není. Byl jsem u ní . . ."

"... víím, dnes dříve než u mně," doplnila paní Romanová kousavě.

"... včera, když jste odešla," nedař se rušiti Viktor. "Dala mi svůj deník. Četl jsem ho dlouho do noci. Bylo to velmi zajímavé. Poznal jsem též moderní názory vaší neteře, která měla největší zásluhu na Marcelině chvilkovém poblouznění."

"Zuza?" trhla sebou paní Romanová.

"Ano, Zuza. Marcela se s ní seznámila v hotelu "Hammermülle", kdež trávila tři týdny než přišla k vám. Skryla se tam před nestoudnými útoky mladého Kleina. Svůj pobyt tam, popisuje od příchodu barona Hellera dopodrobna. Ten její duševní zápas, než se odhodlala k tomu dobrodružství, působí tak živě, že jsem ho prožíval s ní. Pak vypisuje svoje téměř denní schůzky s Hellerem. Zní to sice absurdně, aby muž, důstojník a světák, jakým tento baron Heller je, proměnil se v něžného Romea a novodobého rytíře, jak jej charakterisují řádky deníku, ale Marcela toto vše psala s přesvědčením, že nikdo toho čísti nebude a proto by nemělo smyslu, aby přehlédla samu sebe. - Zpíta a omámena volnost, kvetoucí přírodou a konečně i Zuzčinými názory, potulovala se s Hellerem v ho-

rách nebo večer při měsíci sedávala s ním nad hotelem na stráni. Přiznává se, že se nechala líbat. Ne více. - To je celý její hřích, který tajila před Stáňou a to je také celá její vina. - Nuže, matinko, zaslouží si tak přísného odsouzení?"

Viktor skončil neobyčejně teple a nakloniv se ke své druhé matce, vzal ji za obě ruce.

Paní Zuzana mu je však vyvinula a dala se do nervosního smíchu.

"Vaše výmluvnost je zakopaná hřivna, můj drahý. Měl jste studovat práva. Byl by z vás výborný obhájce, - který by strhl na svou stranu celou soudní síň."

"Jen vás ne," usmál se Viktor nuceně, nedáv na sobě znát, jak velmi je opět zklamán. "Nepodal jsem asi věc, jak by zasloužovala a proto bude lépe, když si Marcelin deník přečtete sama. Doufám, že mi nebude zazlívát, že o své vůli disponuji jejím tajemstvím. Mám ho s sebou; nesl jsem ho Stáňovi, - ale ten dnes není schopen rozumné myšlenky. Zde je . . ."

"Vyňal z kapsy zamčený sešit a položil jej i s klíčkem na stůl. Paní Romanová však jej odsunula odmitavým gestem.

"Netoužím po tom znát jeho obsah. Spíše by mě zajímalo zvědět, proč vy se o tuto záležitost, správněji řečeno, o Marcelu, tak staráte? Dokonce tak, že v horlivosti zapomínáte i na opatrnost a dáváte podnět k různým domněnkám."

Hlas hovořící prozrazoval silné rozčilení, které hořelo jí v očích a střídalo bledost s červení na jejích lících. Viktor naproti tomu zůstal klidný.

"Mezi mé záliby patří též dělat pravý opak toho, co dělají všichni kolem mně. Pamatujete snad, že když vy jste Marcelu láskou div nesnědli, já si jí nevšímám, a teď se k ní zas hlásím proto, že ji nikdo nechce znát. A mimo to je v tom kus taktiky. Čeho je málo, to je vzácnější."

"Patrně vám na tom velice záleží, abyste byl vzácný," podotkla

pichlavě paní Zuzana.

Viktor se na ni okamžik upřeně díval, pak pokývl hlavou a rty mu protáhl shovívavý úsměv.

"Vím, co si myslíte a vaše podezření je pro mě dokonce lichotivé. Máte mně pravděpodobně za dokonalého a na výsost ušlechtilého člověka, který z lásky se snaží vrátit milované dívce její štěstí. Krásné, všechna čest - škoda jen, že nesmyslné. Jak se znám vím, že kdybych po Marcelu toužil tak, jak vy se domníváte, - nesnažil bych se ji očistit a vrátit bratru. Vždyť jsem pouze člověkem, tedy tvorem sobeckým a nedokonalým."

Paní Romanová hltala jeho slova, ale pak potřásla pochybovačně hlavou.

"Vám není radno věřit, Viktor. Jste vtělená záhada jako býval někdy váš otec."

"Nemohu vám tedy pomoci," - pokrčil inženýr klidně rameny, - "jste dnes krajně neústupná, matinko, a v bojovné náladě hájíte do krve své absurdní nápady, jejichž logika má velmi vratký podklad."

"Ale - vy jste roztomilý," zasmála se paní Romanová a vstala na znamení, že si nepřeje v tomto tematě pokračovat. "Nařídila jsem, aby bylo pro vás prostřeno; doufám, že neodmítnete . . ."

Viktor byl zvědav, objeví-li se u stolu Marcela. Bylo však prostřeno pouze pro dvě osoby. Matka tedy nezměnila svého smýšlení. Pociťl až hněv nad touto tvrdostí, avšak nedal na sobě ničeho znát. Klidně hovořil po dobu oběda s paní Romanovou, jež náhle celá oživila a se rozveselila. Teprve když odcházel, prohodil, že přijde k šesté hodině pro Marcelu. Pak vzal se stolu její deník a rozloučil se.

Nablízku továrny, kde byl zaměstnán, najal v hotelu slíbený pokoj a rozhodl se ztrávit doma zbytek času, který chyběl do hodiny, kdy chtěl jít pro Marcelu.

Sedl si k oknu a zapáliv si cigaretu, chvíli nečinně pozoroval vznášející a rozplývající se kroužky kouře. - Pak rozevřel Marcelin

deník a znovu pročetl některá místa. Zajímala ho její rozmluva se Zuzou a ještě více její váhání a omluvy, jež měla sama před sebou, než se odhodlala k flirtu s Helerem.

"Co byl můj život celé čtyři roky . . . ?" psala.

"Řetězem šedivých, smutných dnů, pouští, jejíž písek rozpalovala jen bolest a strasti. - Citím, že mi život nechystá žádného radostného překvapení; jednotvárně poplyne den po dni u osamělé churavé paní, den ke dni bude vadnout moje mládí, aniž by okusilo nač mělo právo. - Heller je oasa, která mi nabízí osvěžení na vyprahlé poušti. - Mám vstoupit na ni nebo násilím zavřít oči a putovat dále horkým pískem? - Jak tvrdá a těžká je cesta odřikání a jak vábívě schůdná stezka rozkoše. Nuže, proč váhám a nepustím se po ní? Že nemám Hellera ráda? Pravda, nikdy jsem si nepředstavovala nechat se líbat nemilovaným mužem, ale Heller se mi líbí a jeho polibky jistě nebudou bez kouzla. Tedy . . . fiat!"

Viktor obrátil několik listů, kde Marcela líčila své schůzky a pocity při nich, a zastavil se až tam, kde se objevilo jméno jeho bratra. Tu bylo písmo nejisté a prozrazovalo rozčilení pisatelčino:

"Stáňo, můj drahý, drahý hochu - kterého mi seslal osud v štědré, marnotratné chvíli - proč jsme se nesešli jen o půl roku dříve? - Tenkrát mohla jsem se ti dát taková, jako ty si přeješ. Proklínám tu chvíli slabosti, která zavinila, že mé rty jsou potřísněny polibky jiného. - Já netušila, já nedoufala, že mi život chystá tebe, můj milý, něžný. - Ty věříš, že jsi našel, co jsi hledal a já, zbabělá, nemám síly říci ti, že se mylíš. - Nemohla bych žít bez tebe, s tebou pozbyl by můj život smyslu. - Odpusť, - můj milovaný . . ."

Viktor sklapl sešit a odhodil do kouřenou cigaretu.

"Člověk je silnější než sám tuší. Myslí, že by nepřežil, kdyby se měl něčeho dobrovolně vzdát a když mu to urve život, zatruchlí si a bije se statečně dál. Ovšem vyj-

ma slabochů, kteří ze vzdoru nebo ze strachu bojiště opouští ještě před bojem. Díky Bohu, mezi ty Marcela nepatří a věru, jsem tomu rád."

Přečetl si ještě noviny a před šestou hodinou zvonil u vily.

Marcela již čekala připravena.

"Požádám Aničku, aby mi obstarala posluhy, kteří by odnesli koš, ano? Je to daleko?"

"Až u nás, v Holešovicích. Myslíl jsem, že si pro věci pošlete až později. Objednám tedy povoz." - Chtěl vyjít na chodbu, ale Marcela ho zadržela.

"Chtěla bych se rozloučit s ma . . ., s milostivou paní - Viktor . . .", šeptala, "prosím, pojďte se mnou k ní."

"Bojíte se sama?" tázal se Viktor soucitně a když přisvědčila, - vyšel za ní na chodbu. Tam potkali panskou.

"Kde je matinka, Aničko?" zastavil ji Viktor.

"Odešla před hodinou, pane inženýre. Mám vám to oznámit toliko na vaši otázku a také to, že kdybyste si přál, máte auto k dispozici."

Viktor byl pánem svých nervů a brzy se vzpamatoval z ohromení. "Dobře," řekl, jakoby se nic nebylo stalo, "vyřídíte šoferovi, aby předjel před zadní vchod."

Marceliny prsty se křečovitě zatály do látky pláště. "To - jste - neměl dělat," vypravila namáhavě z chvějících se rtů.

"Uznávám; bylo by důstojnější odmítnout ho, ale v tom případě, kdyby byl nabídnut přímo vám. - Jelikož je nabídnut mně, nemám příčiny, proč bych ho nepoužil. - Dovolte okamžik, zařídím, aby byla tam dopravena vaše zavazadla."

Odběhl a Marcela osaměvši, - naposledy hladila očima stěny domu, kde nalezla dočasný domov. U domovních dveří stiskla její srdce vzpomínka na onen únorový den Stanislavovy návštěvy a bolestný sten zachvěl se nad ozdobným kovaním dveří. Násilím se odtrhla, slyšíc blížící se kroky a pokročila vstříc Viktorovi, jenž jí šetrně oznamoval, že auto již če-

ká. . .

Klopíc oči k zemi, aby neviděla nic z toho, co opouští, - kráčela Marcela po jeho boku. Teprve venku je pozdvihla, ale sotva že pohlédla na čekající automobil, zavravorala jako po prudké ráně a byla by klesla, kdyby ji nebyl Viktor zachytil.

Jediný pohled postačil Viktorovi, aby uhodl příčinu jejího úleku. Auto bylo okrášleno bílými chrysantémami tak, jak mělo v sobotu vézt nevěstu do kostela. Tento pohled na zmařené štěstí byl příliš krutý pro ubohé Marcelino srdce. . .

"Řekl jsem vám přece, abyste to dal dolů!" obořil se Viktor na šofera a usadiv Marcelu do polštářů, sám začal trhat povadle květy.

Celou cestu nepromluví ani slova. Marcela znovu rozjitřenou bolestí, Viktor ze soucitu k ní.

Až když jí před dveřmi hotelového pokoje dával "dobrou noc," chopila se vše jeho ruky.

"Nezasloužím si od vás tolik dobroty. Jak se vám odměním?"

Pohládl její studené, chvějící ruky a řekl s bratrskou něžností: "Rád podporuji silné v jejich boji, aby se nemuseli vzdát, tak jako přehlížím slabochy, kteří jen po řece slz chtějí dostat zpět ztracené." . . .

(Pokračování.)

Nedal se. Přišel chudý žid k panu Kohnovi do kanceláře a povídá: "Ráčeji líběj vodpustit, pane Kohn, jsem na cestě nach Palestina." — Rozčíli se Kohn na chudého žida a křičí: "Was hajst na cestě do Palestýny, a to musej jít zrovna skrz můj ofis?"

Profesorská. "Byl jste to vy, vážený pane kolego, nebo to byl váš pan bratr, který v minulém roce zemřel?" — "To jsem musel být asi já, protože můj bratr, pokud vím, žije."

Auto. "Provozovací kapitál je u takové limusiny jistě vysoký," ptá se Albrecht svého přítele — majitele velkého vozu. "To záleží na tom, do čeho vjedeš," poučuje ho tento zkušeně.

DOPISY.

ROYALTON, OHIO.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus a Panna Maria! — Ctěné čtenářstvo!

Dovoluji si tímto dopisem vypsát oslavu našeho synovce dp. Františka Leiblingera, který sloužil první slavnou mši svatou v osadě sv. Vojtěcha, dne 24. dubna v Cleveland, Ohio. Kolem 10. hodiny pan F. Holecký seřadil průvod ministrantů, družiček, mládenečků, kadetů a kadetek. Pak vyšli z fary důstojní pánové s novosvěceným dp. a pak rodiče, bratři a přátelé a velký počet osadníků a známých z blízka i z daleka, a s hudbou doprovodili jsme jej do chrámu Páně, kde obětoval první obět' mše svaté. Před vchodem do chrámu Páně vitala malá družička dp. primicianta velmi dojemným proslovem, takže mnoho očí zaslzelo. Důst. páni přísluhovali při mši sv., byli to: dpp. Koráb, Mastný, Huzel a dp. Bečka měl krásné a poučné kázání k nám věřícím. Zvláště novosvěcence povzbuzoval, jak má vést své věřící pravou cestou k Bohu do nebe, dále mu vysvětloval, jak není stav kněžský lehký, jak se mnozí lidé domnívají; napomínal, aby kráčet tou pravou cestou k nebi, kam povede své věřící, a tam nás bude čekat velká odplata od Otce nebeského. Pak jsme všichni přistoupili ku stolu Páně, kde jsme přijali prvně Tělo Páně z těch jeho posvěcených rukou. Nemohu ani perem vypsát ten posvátný, blažený pocit při té jeho zbožnosti a té nebeské hudbě jejich pěveckého sboru. Ó Bože, to bylo krásné. Vzpomínali jsme celý den na Vás, drazí p. a pí. Leiblingerovi v Kalifornii, a bylo nám líto, že jste také nemohli býti přítomni takové velké slavnosti vašeho vnuka. Byli byste radostí slzeli jako my všichni. Odpoledne bylo sv. požehnání a novosvěcený dp. udílel velkému počtu věřících požehná-

ní, a pak se šlo do osadní síně, kde sestry od spolku podávaly zmrzlinu a zákusky a důstojní pánové řečnili a novosvěcenec všem děkoval.

Večer přišlo mnoho známých a přátel do domu rodičů dp. primicianta se s ním podílet na jeho radosti z drahocenných darů; mezi všemj stkvěl se drahocenný dar od Váš, dědečku a babičko, krásný kalich, který bude mít na věčnou památku po vás zdrazí. A nyní vím, že matka dp. novosvěcenec nemá času ku psaní a je rozrušena samou radostí, tak poděkuji jménem důst. p. a nás všech. Děkujeme všem důstojným pánům, místnímu faráři vdp. Bečkoví za všecku radu do brou, pomoc a ctihod. Sestrám za krásné vyzdobení chrámu Páně a oltářů krásnými květinami. Nacvičily i družičky a mládencečky. Bůh Vám zaplat'. Děkujeme pěveckému sboru za tak krásný zpěv při mši sv., uniformovaným spolům a řiditeli průvodu p. F. Holeckému, sestrám od spolku za pohostění všech, a všem osadníkům a jejich manželkám a všem z blízka i z daleka, kteří jakýmkoli způsobem pomohli k oslavě primice dp. F. Leiblingera. Jestli jsem někoho opomenula, odpusťte, prosím; už si těžko vše pamatuji. Píši česky za švagrovou, by se více užili se synem, neb pojedje, kam bude povolán, za krátký čas. A nyní pár slov k tobě, milý synovče! Blahopřejeme ti z celého srdce, že jsi se dočkal cíle, po kterém jsi celé mládí toužil. Nyní v měsíci máji pros nebeskou Královnu, by tě provázela při každém kroku a chránila tě na všech cestách života tvého, by jsi zachoval všecky povinnosti stavu svého. Pomáhej ti Bůh Otec, Bůh Duch svatý. Pozdrav na všecky čtoucí.

Marie Drábová.

ENNIS, TEXAS.

Tímto plním slib učiněný sv. Rodině a Květině Ježíšové za vyslyšení prosby.

Čtenářka.

CRYSTAL LAKE, ILL.

Čtená redakce!

Abych splnila slib, který jsem učinila v roce 1936, teprve dnes se osměluji několik řádek napsat. Že je to dosti pozdě, to mně odpustíte, neb jsem čekala, až jak se naše přání splní. Dnes, díky Bohu, již mohu psát, že naše modlitby byly vyslyšeny. Roku 1936 šel náš vnuk ze školy 22. října a srazila ho kára, sjela s cesty a rovnou do chlapce. Z pravé nohy měl maso od kosti odtržené, ale kost' zůstala celá; levá se vytrhla z kotníku a kost' vylezla 6 coulů ven. Noha zůstala ve střevíci viset. Tenká kost' byla na čtyři kousky, též z kotníku ven a u kolena též byla vytrhnuta, že lékaři ji chtěli hned uřezat. Poněvač chlapec má rodiče v Chicagu, a bez jejich dovolení nemohli nohu odňat, dali mu ji do sádry. Na ten den budeme pamatovat, kolik strachu jsme všichni zažili. To jsme se umluvil, že se budeme modlit k Božskému Srdci Ježíše a Panny Marie, sv. Josefu, sv. Judovi, sv. Antonínku a Terezičce, a bude-li noha uzdravena, že to napíši do veřejnosti, aby ti, kteří nevěří v modlitbu, slyšeli, že Bůh vyslyší, kdo Jej prosí. Dnes má chlapec nohu zdravou. Rok to měl bolavé, než se rána zacelila; pak měl kotník moc veliký, mysleli jsme, že bude noha křivá. Dnes již je vše v pořádku, chodí jako by se nebylo nic stalo, a proto píši tak pozdě. Za to děkujeme všem, kteří se za našeho vnuka modlili, aby měl nohu zachráněnou, i těm, kteří v čemkoli pomohli naší dceři a zet'ovi Václavu a Bohumile Tarabovým v jejich tísní a zármutku, at' to bylo finančně, soustrastí, modlitbou. Všem Bůh zaplat'. Psala bych, at' Vám to oplatí, ale to si asi nikdo nepřeje; lépe zůstat dlužníkem navždy, než na takovou věc oplácet. Opatruj Bůh každého od neštěstí. Pí. Šišperová v Detroit, Mich., jak se vaše dceruška hojí? Jestli se vyléčila, uveřejněte to; pak řekne-

me: víra uzdravila, lékař jenom léčil a Bůh uzdravil. Pí. Šišperová, možná že jsme drobet jako v rodině. Můj muž je z Veselí a měl tetičku Šišperů u kláštera. Tak by váš muž byl bratrancův syn. Napište, kterého je synem. Víme, že se neznají, neb Holkoví se odstěhovali do Charvatska, ale podle vašeho dopisu Šišpera prý tam jiný nebyl, říká můj starý.

Nechci unavit p. sazeče ani čtenáře, tedy jen zkrátka. Seti již je ukončeno. Ráno máme již po třetí mráz, možná že to uškodí stromům, neb višně, švestky, pýčesy již kvetou. Musíme vše nechat, jak Bůh dá, sami neděláme nic. Než tohle dojde do Ženušky, bude i korna zasázena. zvláště u nás, neb máme jenom malou farmičku, ale úrodu máme často větší než na osmdesátce, ač obděláváme jen třicet akrů. Můj muž byl v Owosso, Mich. na Svátý týden; jel navštívit švagra Franka Kolaříka, je nemocný a při tom zármutku měl radost, že se mohl účastnit sv. misí. To bylo něco pro něho. Když přijel, celého půl dne vypravoval, jaké to mají vše krásné v kostele, jak dp. Macháček krásně kázal, takže jsme půl dne a večer jiného neslyšeli, tedy jsme skoro byli na misiích též, kdy přijel, tak je dával nám. My zde též máme vše hezké, ale vše anglické, a já nerozumím ničemu, jen co vidím, ale co slyším, málo rozumím. To si zajedeme do Chicaga ke sv. zpovědi máme tam děti, tak si odbudeme na jednu návštěvu i se tam očistíme. A abychom netrápili jenom jedny kněze, tak někdy u blah. Anežky České a podruhé u sv. Prokopa, v obou osadách máme děti. Tedy jsme dcma v obou osadách. Vid'te, Mons. Kestl, že je tomu tak!

Pozdrav posílám Maruše a Marii i jejich rodině do Rovišče, do Michigan všem Klempířikům, Kolářikům, Zemlům. A co Vy pí. Tejklová děláte, jak se Vám to hová v novém domově? Že je to

lepší, než když jsme zůstávali v budkách přes léto; tenkrát to bylo unavující, třeba jsme neměli úklid a pohodlí ani kár. Vícekrát bych vyhořet sobě nepřála, neb to bylo smutné, když se celoživotní práce obrací v popel. Na sirotky posílám 1 dolar.

Srdečný pozdrav posílá

Apolena Holek.

CORPUS CHRISTI, TEX.

Ctěná redakce České Ženy!

Srdečně Vás pozdravuji, též všechny čtenářky České Ženy. — Chci podat nějakou zprávu od nás, když žádná nic nepíše a vím, že od nás mnozí Českou Ženu odbírají. Dne 10. dubna nám sem přišla velká zima a vítr, takže bavlnu vítr spálil načisto, zůstaly v poli jenom stonky z bavlny. Hospodáři se starali, co budou dělat, že už je pozdě tady u nás seti bavlnu. Ale jak přísloví praví: Pán Bůh dopustí, ale neopustí, tak i nám po té zimě dobře zapršelo a bavlna začíná znovu pučet. Dne 24. dubna bylo v českém kostele slavné první svatě přijímání dětí. Chrám Páně byl krásně vyzdoben květinami, a bylo radost pohledět na ty nevinné děti, jak pěkně přistupovaly poprvé přijati Ježíška. Za to patří srdečný dík našemu dp. F. A. Kasperovi, že je tak pěkně nacvičil.

Těž nám dnes velebný pán oznamoval, že 3. května odjíždí na eucharistický kongres do Budapešti, a též miní navštívit Československo. Přejeme dp. šťastnou cestu a šťastný návrat mezi nás, neb jsme spokojeni, že máme český kostel, a českého kněze, neb už je nás zde 110 českých katolických rodin, které patří k osadě.

Milé dopisovatelky již bude zase práce v poli, ale nezapomeňte na Českou Ženu. Správně v té básnička pí. M. Nováková psala, že Česká Žena bez dopisů, jako ptáček bez zpěvu. Je to pravda. Tak každá aspoň napiš jeden dopis a k tomu ještě naše

básničky nám Českou Ženu okrašlují básněmi, takže Č. Žena je všude oblíbena — i v Československu. A Vy, milé krajanky, která pojedete letos do staré vlasti na návštěvu, pište také do České Ženy, neb myslím, že jsme všechny z těch, které jsme tam vyrostly a nechaly tam svoje mládí, a proto to bude každou čtenářku zajímat. S krajanským pozdravem jsem

Františka Němec.

MILWAUKEE, WIS.

Ctěná redakce a milí čtenáři!

Nemyslela jsem, že budu zase tak brzy psát, ale na vysvětlení oné čtenářce, jež myslí, že jsem si snad dovolila neprávem kritizovat časopis "Hospodář", chci odpovědět. Milá paní, jaký by to byl život pro nás na zemi, žít bez lásky k bližnímu, si ani nedovedu představit. Ale jakého utrpení prožívala i prožívá naše sv. víra od nevěrců, toho máme důkaz z Ruska, Španělska a teď z Německa. A kdo prožíval ty doby po válce v naší drahé vlasti, ví též, jaké utrpení jsme prožívali my pravověřící. A jistě, že jen láskou k bližnímu a vytrvalostí pevné důvěry v Boha jsme překali, že máme od nevěrců pokoj. V mém dopisu jsem se zmínila o kmotru Strouhovi. Ale pan sazeč dal na světlo "Strouba", což není správné. Opakuji ještě jednou na mé čestné slovo, že jsem se ozvala na obranu svaté víry a paní Vlasty Javořické, že časopis "Hospodář" je pro nevěrce, ovšem i pro vlažné katolíky, a jestli by chtěl pravý katolík se ozvat — tam místa nemá. Víím, že i v katolických rodinách najde se i jiné čtení kromě katolického, ale jistě chci věřit, že u nevěrců nemají ani jednoho katolického listu. Pro přesvědčení si vezměte paní Kusý sešit "Hospodáře" z 5. dubna 1929 a 5. neb 20. března 1930 a přečtěte si články "Kmotr Strouha píše". Víím, že i více odběratelů se ozvalo proti románu, ale ne že zase vychází a že už byl jinde uve-

řejněn. Musela bych to všechno znova vynajít, ale na to času nemám, ani už se nemíním více o tom rozepisovat. Doufám, že mi čtenáři věří co píši. Mnohokrát jsem už slyšela i četla, že je naší svatou povinností svoji sv. víru chránit i bránit. A tenkrát v tom případě jsem se cítila povinná vykonat, co mně káže povinnost.

Nedávno jsme v kostelíčku přísahali, že se nebudeme chodit dívat na neslušné pohyblivé obrázky, že nebudeme protikotlické a kapitalistické listy číst, a že svoji sv. víru budeme hájit. Jaká by ta naše přísaha byla, kdybychom ji nezachovávali? — Moje zesnulá matička mně dala výchovu, že jí za ni děkuji více, než kdyby mně dala miliony. A ta nám dětem říkala: Zlým a mstivým lidem se vyhýbejte. To taky jsem vždy činila i budu. Ku konci přeji všem čtenářům i ct. redakci hojného zdraví, Božího požehnání a svatou trpělivost.

Zůstávám Vaše čtenářka

Jedna od Babiččina údolíčka.

PŘES OCEÁN.

K památce matek píše A. Pírová.

V den památný matek
vzpomínám Tě, matko,
kde již leta dřímáš
na hřbitově sladko:
Chodníček již travou
zarostený bývá,
pomodlit se na hrob
nikdo nechodívá.

Světélko tam zhaslo,
zvadlo všecko kvítí;
v jiném dílu světa
žijí Tvoje dítky:
Jen vzpomínka sladká
se dnes oživuje,
přes oceán letí,
rov matky celuje.

Můžete však klidně,
otče, máti, spáti
víru našich předků
chceme zachovati:
také vaši mluvu
dítkám svým dáme,
s vámi nad hvězdami
se opět shledáme.

Z KANADY.

Pochválen buď Pán Ježíš Kristus! Čtená redakce!

Dávám Vám vědět, že zase pojeďu domů, tak prosím, abyste mi Hlas a Českou Ženu posílali do Beaver Valley. Při té příležitosti vám napíšu příběh, který jsem viděla. Bylo jednou v neděli a jako obvykle naši rodiče šli do kostela na ranní mši svatou a my děti jsme šly na velkou. Tatínek přišel z kostela a šel na sklénku, než maminka udělá oběd. Bylo to v máji. Když jsme děti přišly z kostela, maminka mě poslala, abych šla zavolat tatínka, aby šel k obědu. Našla jsem ho sedět u jednoho stolu samotného, u druhého stolu sedělo pár mužských. Rozčileně mluvili a se hádali o víru. Můj otec taky poslouchal, mně řekl: Hned půjdeme, jen co dopiju." Měl trochu piva ve sklenici. Já stála podepřena o lenoch jeho sesle a poslouchám tu hádku. A tu jsem viděla, jak jeden z těch mužských vstal, zahřešil, na zdi tam visel kříž, natáhl proti kříži pravou ruku a křičel: Ty kdybys tu stál, tebe bych zrychtoval — a pomyslete, v tom zasykl a ruku nemohl již víckrát v lokti ohnout. Byl to řezník jménem Měchura. Ještě nebyl moc starý, měl hezkou ženu i 6 dětí zdravých. Od té doby nebyl zdrav; celé léto churavěl a v listopadu zemřel. To mám před očima ještě dnes, když na to myslím, a často říkám: Pán Bůh nebývá posmíván. Bolí mě, když čtu v Hlase, kolik bylo zabito kněží a jak je Pán Ježíš posmíván.

Zdravím čtenáři redakci Hlasu a České Ženy. Oba listy ráda čtu.
S Bohem Anna Čejková.

LA GRANGE, TEX.

Čtená redakce a milí čtenáři!

Byl jsem požádán družinou sv. Petra Klavera, abych něco napsal ve prospěch afrických misí. V Africe žije přes stopadesát milionů lidí, a velká část z nich žije dosud v pohanství, kteří o pravém Bohu ničeho nevědí a o ži-

votě věčném. Pán Ježíš si velice přeje, aby též i oni pravého Pána Boha poznali, Jemu samému sloužili, a došli spasení. Pán Ježíš tak za ně trpěl a zemřel na kříži jako za nás. Misionáři tam jsou a pracují na spáse duší jejich, ale oni potřebují stále na výživu, na vydržování katechetů, na stavbu škol, kostelů a na tisk. Kdyby neměli misionáři k tomu dostatek prostředků, tak by nemohli nic dělat. K tomu účelu byla založena družina sv. Petra Klavera, která se o ně stará a zasílá jim čeho potřebují, aby mohli úspěšně pracovat. Družina zase jest odkázána na dobrodiní křesťanů, kteří družině příspěvky na ten účel posílají. Je to krásný skutek a moc záslužný před Bohem, pomáhati rozšiřovat pravou víru v Boha mezi pohany. Pán Bůh odplatí i ten nejmenší skutek mnohonásobně, který je z lásky k Němu vykonán a k našemu bližnímu, v životě věčném.

Kdo by si přál stát se členem Družiny jako podporovatel, mohl by tak učinit. Člen podporovatel přispívá každý rok 50 centů a má podíl ročně na 500 mší sv. Každý člen též má podíl na četných modlitbách ročně a sv. přímáních, která ona Družina za všechny členy koná. Každý nový člen neb členka obdrží přijímací listek se svým jménem, kdy byl přijat za člena, i medalion. Na tom lístku jsou též obsaženy odpustky plnomocné a kdy je možno získat. Může je získati každý člen a členka co podporovatelé Družiny. Kromě toho několikrát v roce může se dát každý zapsat do mešního svazu, do něhož se dá 25 centů jednou provždy. Každý člen má podíl ročně na 300 mších svatých. Do toho svazu možno též dáti zapsati zemřelé osoby, za osobu je tedy 25c. Také každý nový člen a členka obdrží přijímací obrázek se svým jménem. Když se dává, žije zemřelé osoby zapsati do mešního svazu, tak se též napíše jeho první jméno i druhé, pak dostanou obra-

zek přijímací s jeho jménem. — Jsou to krásné výhody, kteréž ona Družina dává všem členům, a ještě větší odplata v nebi. Kdo by tedy rád se stal členem jako podporovatel Družiny sv. Petra Klavera, a také kromě toho byl ochoten poslati nějaký příspěvek na africké misie, tak to pošlete přímo Družině na odbočku zde v St. Louis, ona vám to správně všechno vyřídí, též i v české řeči. Adresa jest

Sodality of St. Peter Claver,
3624 West Pine Blvd.,
St. Louis, Mo.

S pozdravem na celou redakci a též i na všechny čtenáře.

Fr. G. Havelka.

Primice důstp. Františka T. Leiblingera.

Byl vysvěcen na kněze v Lincoln, Neb., mši svatou obětoval v Clevelandě.

Cleveland, 26. dubna.—V neděli, dne 24. dubna, byla osada sv. Vojtěcha opět dějištěm vzácné slavnosti primicií. Přinášel ten den první slavnou obět' mše sv. novosvěcenec a odchovanec osady, syn Tomáše F. Leiblingera a jeho manželky a vnuk manželů Leiblingerových, kteří nyní bydlí ve státě Kalifornii, kam se před několika lety odstěhovali.

Důstp. Leiblinger byl vysvěcen na kněze ndp. biskupem Ludvíkem B. Kučerou v Lincoln, Neb. v neděli, dne 17. dubna, kde se slavnosti svěcení účastnili také nejbližší příbuzní novosvěcencovi. —

Slavnosti primicií se účastnilo kromě osadníků mnoho přátel a příbuzných důstp. Leiblingera, kteří bydlí mimo osadu.

Po vykonání dojemných obřadů na faře, odebral se primiciant v průvodu příbuzných, přátel, duchovenstva, družiček, ministrantů a spolků, do chrámu Páně, kde obětoval poprvé slavnou mši svatou. Obřady slavnostní byly zahájeny v 10:30 hod. ráno.

Spolky, mužské i ženské a uniformované byly hojně zastoupe-

ny; velká byla též řada mládenců a družiček. Spolky utvořily špalír od fary ke kostelu, kterým pak ostatní skupiny průvodu prošly z fary do chrámu Páně. Hlavní družička oblečená jako nevěsta byla maličká Annetta Kalistova, která nesla krásnou hedvábnou podušku s věncem. U vchodu do chrámu Páně přednesla velmi dojemně proslov k primiciantovi v řeči české bezvadně, což bylo přijato ode všech s velkým uspokojením. Mezi maličkými mládencečky zaujímal první místo Josef Dvořák, který nesl pastýřskou berlu.

Vnitřek chrámu Páně byl krásně vyzdoben pro tuto neobyčejnou slavnost. Ozdoby na oltářích byly zvláště nádherné a pracně připravené. Je to výsledek neunavné píle řeholních sester, jež se starají o ozdobu oltářů.

Zpěv byl dokonale nacvičený a při značném počtu nejvýše schopných pěveckých sil, byl přednesen velmi zdařile. Výkony chorálního sboru při této příležitosti došly též zvláštního ocenění od hostů, kteří se k slavnosti dostavili v počtu neobyčejně velkém.

Velmi dojemné bylo svaté přijímání při této mši svaté, kdy novosvěcenec podával po prvé Tělo Páně věřícím, prvně svým drahým rodičům, příbuzným a pak četným účastníkům mše sv.

Po mši svaté byl uspořádán opět průvod jako přede mší svatou, ve kterém se oslavenec a ostatní odebrali zpět na faru.

Při mši svaté přísluhovali dp. Oldřich J. Koráb, kaplan osady; dp. Robert Mastný O.S.B. z kláštera sv. Prokopa v Lisle, Ill.; dp. Josef T. Hůzl, kaplan v osadě sv. Prokopa. Ceremoniářem byl dp. Lawrence Wolf. Slavnostní kázání přednesl dp. Jan W. Bečka, farář osady, který velmi tklivě mluvil o stavu kněžském.

Odpoledne bylo sv. požehnání Nejsv. Svátostí oltářní, jež udělil dp. primiciant, za přísluhy ostatních kněží. Po skončení té části slavnosti, uděloval primiciant

kněžské požehnání jednotlivým osobám.

Na to byla uspořádána skvělá recepce k počtě primicianta, o níž se nejvíce postaraly členky spolku sv. Anny č. 19, u kterého je matka primiciantova úřednicí.

Jako byla krásná a dojemná církevní slavnost dopoledne, tak byla též krásná slavnost odpolední v síni. Účast byla velká jako ráno v kostele. Obřadníkem při hostině a programu byl dp. Jan W. Bečka. Bylo předneseno více zpěvů, které byly vesměs dokonale nacvičeny a schopnými osobami zdařile předneseny.

Při této příležitosti byly odevdány primiciantovi mnohé krásné, cenné a užitečné dary, které budou potřebné pro jeho práce v duchovní správě. Dary byly vystaveny při recepci odpoledne v osadní síni.

Večer pak byla menší recepce pro užší kruh příbuzných a přátel primiciantových v domě jeho rodičů. Tak byla skončena památná slavnost — primice osmého odchovance osady sv. Vojtěcha, který se věnuje stavu kněžskému. První z nich byl důst. Anselm Fleisig O.S.B., který je

nyní ředitelem sirotčince sv. Josefa v Lisle, Ill.

Během dne a zvláště při odpolední slavnosti se dostalo primiciantovi mnoho blahopřejných projevů, k nimž dovolujeme si připojit též naše přání, aby Bůh dobrotivý sílil a řídil nového pracovníka pro spásu duší lidských; aby mu dopřál mnoho let blahodárné činnosti v jeho vznešeném, ale obtížném povolání.

Životopis důst. Leiblingera.

Důst. František J. Leiblinger byl vychován v Clevelandě, kde rodiče jeho jsou mnoholetými osadníky. Je to Tomáš F. Leiblinger a jeho manželka. První školní vzdělání získal ve škole osady sv. Vojtěcha. Po skončení školního kursu v osadní škole, navštěvoval vyšší školu Catholic Latin a John Carroll universitu. Poté navštěvoval kollej sv. Prokopa v Lisle, Ill., kde studoval filosofii. Studia bohoslovecká dokončil v semináři Kenrickově ve Webster Groves, Mo., kde též získal bakalářství umění.

Za některé informace v této zprávě obsažené, vděčíme paní Anně M. Sýkorové, pilné pracovníci pro zájmy tohoto listu.

K PRIMICI.

Jen jedno vroucí přání
jest skryto delší čas,
bych dočkala se ještě
primice druhé zas.

Když krásného dne v máji
ptáček budou pět,
a v tichém údolíčku
k slavnosti zvony znět.

Kde oltář bude květy,
svícemi vyzdoben,
a mezi družičkami
kněz půjde s průvodem.

Kde služebník v pokoře
k Oběti skloní tvář,
když chválu pěti bude,
Bůh vstoupí na oltář.

Požehnej, Bože, v chvíli
pastýři, také nám,
když z rukou syna kněze
Ježíška přijímám.

K památnému dni 30. května 1938 dp. Josefu Františku Pirovi věnují tuto vzpomínku rodiče a sourozenci.

Slavná primice důstp. C. F. Rady.

Byla konána ve chrámu Panny Marie Lurdské; večer slavnostní hostina.

Cleveland, O., 26. dubna. — Náš český Cleveland, který již mnohokrát byl svědkem dojemných církevních slavností primičních, opět konal jednu takovou velmi dojemnou slavnost v neděli, dne 24. dubna, kdy přinášel první slavnou obět' mše sv. důstp. Karel F. Rada, který byl v neděli, dne 17. dubna vysvěcen s jinými kněžími ndp. biskupem Ludvíkem B. Kučerou v kathedrále Panny Marie v Lincoln.

Primice byla konána ve chrámu Panny Marie Lurdské způsobem slavným za neobyčejně hojné účasti nejen z osady domácí, ale též jiných. Mnozí účastníci přijeli i z velké vzdálenosti.

Slavnost byla zahájena ráno slavnostním průvodem, který se ubíral od fary do chrámu Páně. V průvodu se nalézaly domácí i přespolní uniformované a neuniformované spolky, značný počet dalších účastníků slavnosti, řada ministrantů a družiček, duchovenstvo a přátelé oslavenců. V čele průvodu kráčela hudba. Mezi malíčkými účastníky vynikaly nejvíce hlavní družička, šestiletá Rose Marie Čáková, přestrojená jako nevěsta, a další družička Rita Kalousová, která u vchodu do chrámu přednesla krásný proslov.

Slavnost ve chrámu Páně.

Po dojemném příchodu do chrámu Páně nastaly ještě mnohem dojemnější obřady, při kterých novosvěcenec prvně přinášel slavnou obět' mše svaté. Při této mši svaté přísluhovali: dp. Eduard Hodouš S.J. jako velekněz, dp. Raymond Matoušek, jáhen; dp. Marcelus Cikán O.S.B. ,podjáhen; cti. p. Jiří Livanec ze semináře sv. Prokopa, ceremoniář. V sanktuariu byli též přítomni nejd. msgr. Oldřich Zlámal, farář osady; dp. Frant. C. Habart, kaplan a vldp. Petr

Mizera, rektor semináře sv. Prokopa v Lisle, Ill., který též přednesl slavnostní kázání v řeči české a anglické.

Kazatel ve své řeči velmi krásně připomenul posluchačům, jak velmi důležitý je kněz jako zpovědník. Vysvětlil, jak velké služby prokazuje kněz jako zpovědník nejen jednotlivým osobám, které ve svých potřebách vyhledávají pomoci jeho, ale prospívá tak celým národům, celé společnosti lidské, kdykoliv zaujímá místo Boha ve zpovědnici a používá moci Bohem samým mu dané, odpouštět hříchy — je to moc, kterou dal Ježíš Kristus svým apoštolům a jejich nástupcům.

Velmi tklivě připomenul kazatel, jaký by byl zmatek ve světě bez kněze zpovědníka. Převládaly by poměry, jaké jsou v Rusku a částečně ve Španělsku a v Mexiku.

Připomenul dále, jak vysvěcením každého kněze je rozmnožen počet pracovníků na vinici Páně; je tak rozšiřováno dílo Boží na světě k časnému a věčnému dobru společnosti lidské.

Jsou některé velmi hluboké dojmy, které slavnost vyvolala. První byl na faře, když nejd. msgr. Zlámal požádal matičku primiciantovu, aby synovi svému požehnala. Při té příležitosti pronesl kratší řeč, v níž připomenul, jaké veliké oběti matička přinesla pro syna svého, aby se mohl stát knězem. Připomenul také, jaké oběti bude syn nucen přinášet v jeho obtížném kněžském povolání.

Další velmi dojemná chvíle byla pocítěna ve chrámě při mši svaté, kdy tentýž monsignor vyšel ze sanktuaria, aby přivedl matičku oslavencovu k oltáři, na němž syn její přinášel první obět' mše svaté a také uděloval poprvé sv. přijímání, které podal své matičce. Jsou to dojmy, jež asi účastníkům té vzácné slavnosti nikdy z duší jejich nevymizí, a které jistě též blahodárné ovoce u všech přinesou.

Večerní slavnost.

O páté hodině odpoledne byla uspořádána hostina v osadní síni k počtu primicianta. Při té příležitosti clevelandští přátelé jeho a jeho matičky dali na jevo, v jaké úctě a vážnosti je chovají. Bylo předneseno více proslovů při hostině, z nichž možno pozorovati velkou úctu a vážnost. Jsou pro to také důvody. Matička obětovala vše při své chudobě, aby mohla viděti syna svého knězem. Přinesla oběti mnohé a velké a ty nebyly marné. Radovala se v den slavnosti matička, primiciant a velký počet přátel jejich.

O zdar slavnosti mají značnou zásluhu ndp. msgr. Zlámal, cti. sestry Loreta a Josefina, které věnovaly zvláště mnoho práce přípravě velkého počtu školních dětí, které při slavnosti účinkovaly. Velké zásluhy o zdar mají osadníci, zvláště členové a členky

Dra. Petra Hoboko jest časem vyzkoušený žaludeční lék, který pomohl během posledních pěti pokolení milionům trpících: nervosou, nezázivností, zácpou a zkaženým žaludkem, následkem špatného trávení a vyměšování. Pravidluje střeva. Pomáhá trávení. Opatřte si dnes velkou 14 uncovou Zkušební Láhev za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Dra. Petra Léčivý Olej Liniment

přináší rychlou utišující úlevu zuaveným a bolestivým svalům. Po 50 roků přinášel vitanou úlevu tisícům trpících reumatickými a neuralgickými bolestmi, bolestmi hlavy, obvyčejným bolením hlavy, namoženými a bolestivými svaly, boulemi, oděninami a vymknutími. Pošlete si dnes pro 2 pravidelné 60¢ láhve za pouhý \$1.00, poštovné vyplaceno!

Na požádání pošleme léky na dobírku (C.O.D.)
V Kanadě dodávány bez cla

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
2501 Washington Blvd.
CHICAGO, ILL. Dept. D809-54

spolků, kteří se vynasnažili, aby se slavnost zdařila. Práce jejich byla korunována skvělým úspěchem.

Oslavenci se dostalo četných blahopřejných projevů od přátel jeho domácích i z míst vzdálených. K tomu blahopřání si dovoluujeme připojit zde též přání personálu tohoto listu a členů semináře sv. Prokopa, ve kterém oslavenec dokončil svá studia. Necht' ho Bůh provází a sílí na jeho dráze životní ke spásu mnohých duší, o něž bude pečovat.

Zlaté jubileum.

Osada a spolek ssv. Petra a Pavla v Bechyni letošního roku oslaví velikou událost:

Zlaté jubileum spolku ssv. Petra a Pavla K. D. (dříve ZČKJ).

Bude to dne 15. června 1938, a všichni krajané jsou uctivě zváni na tento významný den do Bechyně, N. D. (4 míle jižně a 5 západně od Lankin, N. O.).

Ze zakládajících členů zbývá pouze jeden: pan Frant. Hodný a pak několik žen-členek.

V příštím článku podáme podrobnější program, uvedeme řečníky a ostatní podrobnosti.

Tento krátký článek je pouze jen upozorněním, abyste všichni krajané, kdož toto budete čísti, jakož i ti, kterým to laskaví čtenáři sdělí, věděli, že dne 15. června 1938. všechny cesty vedou do Bechyně na **Zlaté jubileum** spolku ssv. Petra a Pavla. Jedinou věc dnes podám: Mše svatá bude ten den v 10:30 ráno.

Další budoucně . . . ALE bude vše zajímavé a pěkné!

ČESKÝ FILM V LANKIN, N. D. dne 5. a 6. června (neděle a pondělí). V ten den do Lankinu přijede "**JEDNA Z MILIONŮ**" s pí. Nedošínskou v hlavní úloze.

Chcete-li ztrávit několik pěkných chvil a zasmát se od srdce, **TEDY:**

Dne 5. a 6. června všechny cesty vedou do Lankin do divadla **GEM**, kde vás uvítá vaše

známá a oblíbená pí. Nedošínská ve filmu: **JEDNA Z MILIONŮ**. Budoucne bližší zprávy.

ALE na ty dvě slavnosti: **Zlaté jubileum spolku ssv. Petra a Pavla v Bechyni dne 15. června 1938**

a na český film **JEDNA Z MILIONŮ** v divadle **Gem** v **Lankin** dne 5. a 6. června **pamatujte!**

Od posledního kvitování jsem dostal pro sirotčinec ve Vodňanech, Čechy, tyto dary:

Pan Jos. Vonášek, Britt, Ia. \$5.00; pí. Jos. Sudová st., Greenwood, Wis., \$1.00.

Jelikož míním uzavřít sbírku kolem 15. května, prosím ty, kdož by chtěli ještě přispět, aby to udělali brzo.

Pamatujte, přátelé, že hrozí, jako v době války 1866. události:

"Zle matičko, zle,

Brandeburci zde!

Mají velké čepice,

kradou husy, slepice."

Hitlerovci nemají velké čepice, ale veliké nabubřelé hlavy pruské a jest třeba, aby peněz bylo použito dříve, než se snad divoši převalí přes hranice a bude třeba jim naklepat hlavy, aby konečně přišli k rozumu . . .

ZRCADLO DNE.

Jistě si hitlerismus získal zásluh v boji s marxismem a komunismem. Zdravá je také v zásadě jeho snaha přetrhout vliv židovstva na hospodářský a kulturní život. Ale to, co tyto snahy doprovází, zasluhuje právem i odsouzení. Jeho boj s židovstvem a s komunismem nemůže zastřít zkázu, kterou způsobil v oblasti kultury a náboženství.

Hitlerismus je síla vražedná. To nám ukázal Svatý Otec svou encyklikou "Mit brennender Sor-

ge"; to dokazuje celý rok od vydání encykliky, rok barbarské války s katolickým vlivem na veřejný život.

Proto ani jeho boj s židovstvem ani s komunismem nesmí — aspoň nám katolíkům — zastřít pohled na dílo zkázy v oblasti kultury a náboženství. — (Krakovský "Glos narodu".)

Největší sbírka bankovek. Podle zpráv anglických listů Angličan Catling v Avammore má největší sbírku bankovek. Jeho sbírka čítá přes 27,000 kusů a obsahuje mnohé vzácnosti a vzácné unikáty. Sbírkou nenashromáždil však Catling sám, nýbrž zdědil ji po otci, který byl také vášnivým sběratelem bankovek. Sběratelství je, zdá se, v rodině Catlingů dědičnou vášní, neboť sbírku založil již praděd Catlingův. Nejstarší bankovka sbírky pochází z Číny, a to ze 14. století. První anglické bankovky, které tu jsou, pocházejí z roku 1713 a znějí na 100 liber. Je tu také vzácná bankovka, vydaná roku 1772 kolonií New York a nesoucí znak britského imperia, nesený anglickým kolonistou a Indiánem; kromě toho vzácná bankovka vydaná městem Mohučí za obležení roku 1793 a znějící na 3 libry. Jednou z největších zajímavostí je úplná kolekce německých bankovek, vydaných za doby inflace.

Rozkvět Církve v Holandské Indii. V Holandské Indii doznal katolicismus velikého rozkvětu. Roku 1900 byla tam jediná diecése, nyní je jich 13. Počet katolíků stoupl z 60,000 v roce 1900 na 500,000 roku 1937. Jenom v jediném roce, loňském, bylo v území pokřtěno 15,000 dospělých a 27,000 dětí.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Mšii. Jednou pro vždy příspěvek 25 centů (nikdy není třeba obnovovat.)
Také zemřelí mohou být zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 West Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Šetřme zraku dětí.

Za dřívějších časů viděli jsme jen ojediněle žáka národní školy s brejlemi na očích. Jednak nebylo tolik krátkozrakých a slabozrakých jako dnes, jednak se na takovou "maličkost" tolik nehledělo. Dnes nejsou už brejle ani na obecné škole zvláštností, ba velmi povážlivě brejlatých žáků přibývá. A to pořád nenosi brejle ani polovina těch, kteří by jich opravdu potřebovali.

Všimněme si příčin krátkozrakosti. Ta se vyskytuje nejčastěji. Ponejvíce u dětí úředníků a dělníků. Slabozraké oči chráníme brejlemi, neboť takové oči velmi rychle reagují na přímé světlo sluneční, vítr, chlad, mlhu, prach a pod. Nejmenší procento vad očních vyskytuje se u dětí zemědělských. Mnohé choroby oční bývají též následkem jiných nemocí z mládí.

Zrak dětí nutno mítí pořád na zřeteli. Mnozí rodiče — snad i nevědomky — pomáhají kazit zrak dětí už od útlého mládí. Mnohé maminky mají ohromnou radost že jejich dvouleté dítě pořád jen píše, maluje, hledá v novinách písmenka, ba dokonce to považují za projev zvláštního nadání. Na jedno zapomínají: dítě hledí na práci vždy velmi zblízka, kazí si zrak. Malé děti rády si hrají s knížkami, obrázky a novinami, rády popíší vše, co jim přijde do rukou. Matka však musí tuto zálibu tak usměrnit, aby se zrak dítěte nepoškodil. Jsou dokonce i tak neprozíraví rodiče, že vodí malé děti do divadel, přednášek a kin. Rychle se střídající, míjející obraz v kině velmi škodí zraku, neb oči dítěte lpějí upřeně na plátně po celé představení. Čočka zdurí — a to je začátek krátkozrakosti.

Děti školou povinné doma píší, malují, rýsují a čtou, ale často nemají stolu, na němž by se jim pohodlně pracovalo. Rodiče nedbají, aby tak nutnou věc dítěti uvolnili neb opatřili. Děti píší v

zastřených koutech. Mnohde šetří se i na osvětlení: svítí se jen malou petrolejkou neb 10w žárovkou, na oči se nemyslí. U děvčat je též problém ručních prací, které rozhodně škodí očím, jsou-li prováděny ve větším měřítku. Zvláště malá děvčátka — začátečnice — dlouho bývají schýlena nad háčkem neb jehlicemi, aby dohonila to, co musila vypárat. Někteří rodiče vytýkají dokonce nám, učitelům, že dáváme mnoho domácích úkolů, že i my kazíme dětem zrak. Odmitáme tuto výtku. Víme, že čím více úloh, tím ledabylejší jejich vypracování. Proto dáváme úkolů málo. Zajímavost však je, že titěž rodiče naprosto nebrání svým dětem, aby četly noviny, kalendáře, romány, zkrátka vše vhodné i nevhodné, kolikrát i na špatném papíře tištěné. Trpí, aby děti večer dlouho vyseďávaly s dospělými, poslouchaly jejich povíčky, zatím co by už dávno měly spát, nechat očí odpočinout.

A když připustíme také další možnost, že totiž rodiče nutí děti do psaní, čtení atd., vidíme další nedopatření: naprosto nedbají správného sezení dítěte při psaní. Ať se kroutí jak chce, jen když pracuje a oni mají pokoj. Nesmíme též zapomínat, že děti jsou velmi náruživí čtenáři. Má-li chlapec "napínavou" knihu (kterou třeba před rodiči schovává), čte všude, čte i za soumraku a kazí si zrak.

Než i škola značně přispívá k zeslabení zraku dětí. Některé třídy jsou hodně tmavé nebo mají chybné osvětlení, takže si žáci stíní při psaní. Zvláště za chmurných dní podzimních namáhá se

zrak dítěte přes míru. Tabule nutno udržovat v bezvadném stavu. Lesklá, špatně skloněná tabule působí očím mnoho obtíží. Nejlepší jsou tabule listové. Jejich plocha se může volně otáčet, aby na ni bylo dobře vidět.

Výška lavic neb stolů nebývá všem žákům přiměřená. Menší žák je nucen dívat se na sešit i čítanku velmi zblízka, zatím co veliký žák se kroutí, neb všelijak ohýbá. Obojí škodí očím.

V poslední době užívají mnozí žáci plnicích per. Může se to pochválit aspoň po té stránce, že se méně píše tužkou. Písmo tužkou psané je při umělém osvětlení velmi špatně čitelné. Ve škole proto píšeme vše perem. Bylo nařízeno užívat nelinkovaného papíru. Rozhodně neprospívá očím, musejí-li se namáhat, aby uviděly linkování na podložce. Pro stručnost pomijím mnohé příčiny krátkozrakosti.

Co je povinností učitelů?

Zvláště u dospělejších žáků je nutno věnovat této otázce více času. V přírodovědě se učíme o zraku. Učíme se podrobně o vadách a nemocích vidění, o správném tvaru brejlí, o jejich dobrém vlivu a nutnosti v mnohých případech. Nutno zvláště zdůra-

Bolavá daseň.

Bolela mě k zbláznění daseň pod chrupem. V té strašné bolesti jsem si vzpoměla že ct. sestra Liberta napsala neteři jak i ona měla podobnou bolest a náplast z NONAT dána na daseň pod umělý chrup bolest tu vyléčila. Učinila jsem podobně a pomohlo to.

Na všelijaké, at' suché neb otevřené bolesti, se Nonat osvědčila, která bez operace vytáhne dřevěné i ocelové trisky i střely, v těle uvázlé; ale musí to být—

Cena Nonat jest 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka, neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději píše na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.,
P. O. Box 285. Altadena, California.

V Chicago u p. F. Nanak, 1724 W. 18th Pl. — V Cleveland, O. u p. F. Krobásek, 12718 Holborn Ave.

ZÁDUCHA RYCHLÁ ÚLEVA

Dobrá zpráva pro nešťastné oběti těch bolestných záchvatů průdušnicové záduchy, průdušnicového kašle, neb senné horečky. HA-ZA-MA Kapsulky musí Vám přinést rychlou, umírající úlevu od obtížného dýchání a přivodit hlubší a pokojnější spánek. — anebo Vám vrátíme ihned Vaše peníze. HA-ZA-MA Kapsulky jsou zcela rozličnou přípravkou - pro vnitřní užití. Nečekejte, bez obtížného vdechnutí nepřijemného dýmu. Nečekejte až zase budete mučeni novým záchvatem, nýbrž zašlete poukázku na pouhý \$1.00 ještě dnes, a nebo zaplatíte poštovním poslu při odběru. Píšte ihned na Kraft Laboratories, Dept. 57, P. O. Box 86, South Chicago, Ill. Píšte dnes!

znit, že včasnou lékařskou prohlídkou a dočasným nošením brejlí upraví se čočky oční do té míry, že pak skel nepotřebujeme. Vhodně ukážeme na žáky, kteří už brejle nenosí a využíváme jejich zkušeností. Zmíním se také o plus i minus dioptriích.

Musíme překonávat různé předsudky. Najdou se totiž i takoví rodiče, kteří nedovolí, aby jejich dítě brejle nosilo. Aspoň to nedovolí hned na první žádost. To bývá těžké přesvědčování. U jiných to jde snadno. Učitel velmi brzo zjistí, kteří žáci mají chybný zrak. Upozorní jednotlivě, že nutno jít k lékaři, aby předepsal brejle. Mnohdy je třeba

ba doporučení školního lékaře.

Je třeba i děti převychovat. Zvláště na vesnicích. Kluk z dědiny nerad nosí brejle, neboť se mu ostatní děti smějí. Děvče v brejlích bývá považováno buď za přepjaté neb méněcenné, ač za vadu oční nemůže. Ve škole máme dosti možností i příležitostí utišit škodolibé posměváčky. Nikdo neví, nebude-li sám brejlí potřebovat.

Je třeba krajní opatrnosti učitele. Je třeba dohledu i kontroly. I v rodičovských sdruženích naskytá se nám příležitost informovat rodiče o výhodě a prospěšnosti brejlí pro vadné neb nemocné oči. Hlavní slovo

přenechme ovšem vždy lékaři. Často můžeme vypomoci žákům i z různých sociálních spolků, neboť náklad na prohlídku a na brejle bývá někdy značný.

Špatný zrak bývá v mnoha případech též příčinou špatného prospěchu žáků. Třebas sedí krátkozraký žák v přední lavici, přece má mnoho nevýhod proti žáku se zdravýma očima: těžko a pomalu opisuje s tabule, opisuje s chyby, špatně čte, nesnadno hledá na mapě, neuhledně píše, špatně rýsuje a kreslí. Při čtení i psaní se hrbí. Sklání se nad šitím, vyšíváním a pletením příliš nízko, čímž ohýbá páteř a deformuje celou postavu.

Zraku třeba za všech okolností šetřit. Velké většině očních vad dá se předejíti rozumným zdržováním dětí od prací, zábav nebo her, jimiž se zrak zeslabuje nebo jinak poškozuje.

Můžeme proto jen doporučiti dětem, aby nosily barevné brejle při zimních sportech, při pochozu zasněženým polem za slunného dne. Ani při jízdě na kole nejsou zbytečné, neboť chrání oči nejen před prachem a drobným hmyzem, ale i před podrážděním sliznice oční. Brejle jsou často jedinou ochranou i záchranou našich očí. Jal.

PŘI KTERÝCH CHOROBÁCH OSVĚDČIL 'KLÁŠTERNÍ ČAJ' SVŮJ LÉCIVÝ ÚČINEK?

Při nemocích žaludku, při chorobách žlučových, střevních, při zácpě, hemoroidách (žlaté žíly) při nemocích ledvinových, revmatismu, dně, ischias, bolení hlavy, migréně, při nemocích ženských, obtížích menstruačních, jakož i v době přechodu, kornatění cév a při nemocích kožních. Máme mnoho děkovných dopisů z různých států Amerických, od těch, kteří "Klášterní Čaj" vyzkoušeli.

Cena 1 krabička \$1.00; 6 krabiček za \$6.00 poštou vyplaceno. Na C. O. D. o 15 centů více. Zaslá:

PATRIA TRADING CO.,
5132 Broadway Cleveland, Ohio.

ŽENY! Při zastavení, nepravidelnosti a bolestivosti měsíční periody objednejte si ihned můj osvědčený, starokrajský prostředek. Cena \$3.00 Píšte s důvěrou!

MRS. M. LESKOVAR,
507 E. 73rd St. New York, N. Y.

Velmicenná premie ZDARMA!

"Povídka mého života" . . .

napsaná továrníkem Fr.
Vlčkem z Cleveland, O.

Kniha tato není žádný suchý životopis, je to zajímavý román. Je to pravdivá povídka českého přistěhovalce, který zvítězil nad mnohými a těžkými překážkami, které mu neznámá země v cestu kladla, avšak svou pracovitostí a rozhledem domohl se úspěchu a uznání.

Jsou to vlastně dějiny nás všech, jenom že mnohý z nás padl a jen některý se vyšvihl v tom těžkém životním zápasu zde v cizině.

Každý si tuto krásnou a poučnou knihu rád přečte. Je o 365 stranách, ilustrovaná a má kupní cenu více než \$1.00.

DOSTANETE JI ZDARMA, KDYŽ NÁM ZÍSKÁTE NOVOU ODBĚRATELKU "ČESKÉ ŽENY" - A TO NEJEN VY, ALE TÉŽ I NOVÁ ODBĚRATELKA "ČESKÉ ŽENY".

Pokuste se tedy získat nové čtenářky, čímž nám usnadníte vydávání a zlepšování Vašeho oblíbeného časopisu. Chcete-li jinou knižní, rovnocennou premii, pak pište na adresu:

ČESKÁ ŽENA

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Jaké maso se kde jí. Spotřebu masa u neevropských civilisovaných národů určují ze značné části normy náboženské. Muslimi a orthodoxní židé nejedí vepřového masa. Masem muslimů je skopové a jen v Indii jedí ve větší míře hovězí. 240 milionů Indů nejí ani vepřové, ale také ani hovězí maso, protože hovězí dobytek je předmětem náboženského uctívání. V Indii se chová 160 milionů kusů hovězího dobytka, které se nezabíjí pro maso a chová se až k přirozené smrti — kromě porážek k náboženským účelům. Zákaz zabíjení dobytka je však u příslušníků buddhistického náboženství různě vykládán. Asi 300 milionů buddhistů, žijících mimo Indii, smí jíst maso ze zvířat, zabitých jinou osobou. V Číně, v Japonsku a v Mongoli atd. jedí všechny druhy masa, ale ovšem jenom v minimálních dávkách. Také mezi četnými africkými černošskými kmeny je konsum masa velkých domácích zvířat a též ovcí

omezen, když ne náboženskými příkazy, tedy vžitými názory sociální morálky.

Duchovní správa v americké armádě. Ordinářem katolické duchovní správy v Americe je arcibiskup newyorský. Vojenských kurátů je 31 v armádě pozemní, 17 v námořnictvu, 20 v nemocnicích vojenských vysloužilců, 20 výpomocných kněží v téchže nemocnicích, 40 kněží v záloze koná aktivní službu. Vojenských kněží v záloze je 179. Celkem je v USA 307 vojenských katolických kněží. Na čty-

ři roky stal se šéfem celé vojenské duchovní správy katolický kněz plukovník W. R. Arnold.

V rozčilení. První pán: "Nemyslete si, že jsem tak hloupý, jak vypadám." — Druhý: "To budete rád."

NABÍDNUTÍ K SŇATKU.

Starší vdovec přeje si učinit známost se starší vdovou anebo dámou, která by byla česká, dobrá kuchařka a hlavně dobrá katolička pro vedení jeho domácnosti. Pište pod značkou: B-234 na "Českou Ženu".

Cenný dárek čtenářkám České Ženy

S každou objednávkou na M. V. Apona Thé za \$1.00 — obdržíte úplně zdarma, jednu padesáticentovou krabici krásného, Apona nového prášku na obličej. — Budete mile překvapeny tímto první třídy kosmetickým přípravkem. Prášek je neškodný, jemný, dobře přiléhající a na pleti neviditelný. Dá hned po použití svěží, krásný, příjemný, libezný vzhled. Má delikátní něžnou vůni, hodí se na každou pleť a dár je do ozdobné krabice.

Marie Votýpkové Apona Thé je v tisící rodinách vážených a pokročilých krajanů, oblíbeným lékem. Mírně, působivě účinkuje, přináší veselou náladu, svěží krev, volnou stolicí, sílu a zdraví, všem kteří udržují si s ním játra, ledviny, žaludek, žluč a moč i zažívání a odváděcí ústroje — pročištěné od všech nezdorových, jedovatých látek. Příjemné k užívání. Je spolehlivý lék pro těžko pracující otce, osvěžovatel drahé matičky, výborný pro stařečky a nejlepší přírodní lékem pro Vaše milované dítka. Cena velké rodinné krabice na dlouho stačící — \$1.00, vyplacené. S každou objednávkou Vaší jednoho M. V. Apona Thé za \$1.00 — zašlu úplně zdarma jeden prášek na obličej za 50 centů. Máte obojí v ceně \$1.50 za \$1.00 vyplacené. Tyto neobyčejné výhody jsou jen u mě k dostání, do 31. prosince 1938. Oba tyto přípravky učiní i hezký, milý dárek přátelům a známým od Vás. Marie Votýpka, 120 E. Wayne St., So. Bend, Ind.

Gladiolus Rainbow Mixture

A collection of fine named
Varieties of the large
Flowering Types
IN A COMPLETE
COLOR RANGE.

Strictly Large Bulbs.

100 Bulbs — \$2.50

50 Bulbs — \$1.50

Postpaid to you.

Rev. W. A. Dostal
Fort Atkinson, Iowa.

Upozornění důst. p. farářům

NOVÉNA KU CTI BLAHOŠLAVENÉ PANNY MARIE
USTAVIČNÉ POMOCI.

Uhledné modlitební knížky k této pobožnosti v české řeči
jsou k dostání u:

vdp. Dra. Ed. Chapurana,

1430 SOUTH 14th STREET

OMAHA, NEBRASKA

Zvláštní "seznamovací" nabídka pro milovnice a milovníky květin.

48 jednoletých a dvouletých sazenic vytrvalých květin, 13 krásných a nejoblíbenějších druhů za **POUHÝ \$1.10** poštou vyplaceně. —

Úplné uspokojení zaručeno

Sweet William (Hvozdík)

WREXHAM a Gold Medal OSTROŽKY (Delphinium), nádherné druhy obrovských květů různého zbarvení.

ČÍNSKÉ OSTROŽKY (Chinese Delph.) bílé a modře kvetoucí květiny které kvetou od jara až do tuhých mrazů.

HVOZDÍKY (Sweet William), krásná květina mnoha barev.

ZVONKY (Canterbury Bells), nádherné zvoncovité květy různého zbarvení.

SLZÍČKY (Garden Pinks), velmi vonné, karafiát, podobné květiny mnoha barev.

MÁKY (Oriental Poppy), velmi oblíbená květina obrovských květů.

KOPRETINY (Daisies), krásné bílé a různobarevné kopretiny.

MACOŠKY (Pansy), MEČÍKY (Gladiolus), LEN ZAHRADNÍ (Linum), KRÁSNOOČKA (Coreopsis), a jiné druhy.

Zvonky (Canterbury Bell)

PREMIE! PREMIE!!!

Objednáte-li dříve než naše zásoba bude vyčerpána, přidáme k této neobyčejné nabídce

ÚPLNĚ ZDARMA:

1 REGAL LILY (dvouletá hliza), jedna z nejkrásnějších a nejoblíbenější lilí bílé barvy.

1 NOVI BELGI VYTRVALÉ ASTRY, nový druh aster s nachově zbarvenými květy.

Tato nádherná skupina květin, za kterou musili byste zaplatiti od \$3.00 od \$3.50 všude jinde, bude VÁM poslána v nejlepší čas k sázení za **POUHÝ \$1.10 POŠTOU VYPLACENĚ, USPOKOJENÍ ZARUČENO. OBJEDNEJTE DNES DOKUD ZÁSoba STAČÍ.**

DO KANADY jest velmi obtížno zasílat sazenice, proto je tam nezasiíláme. Na požádání zašleme semena.

Vaše objednávky adresujte:

"Česká Žena"

1611 SOUTH 11th STREET

ST. LOUIS, MO.

Získáte-li nám novou odběratelku, zašleme Vám tyto sazenice zdarma

Ztracené dítě. — V parku se ztratilo dítě. Jeho ošetřovatelka přiběhla zoufalá domů. "Nemohla jste hned zavolat strážníka," vyčítá jí matka hochy. — Děvče pláče: "S tím jsem právě stála, když se mi Karlíček ztratil."

Po řadě. "Milá Gréto," řekl, "existuje něco, čím bych ti mohl dokázat svoji lásku?" — "Ovšem. Ožeň se s mou sestrou Elou. Je starší než já a tatínek řekl, že se nesmím dříve vdát, až bude ona zaopatřena."

Nevomanžel. "Poslyš, drahoušku, už sedmý den máme k obědu guláš, což skutečně neznáš nic jiného uvařit?" — "Nevím, čím to, každý den zkouším vařit něco jiného a vždy mi vyjde guláš."